

GLAS

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

S seje ObLO Kranj

Gibanje gospodarstva v prvem polletju

Spremenjen družbeni načrt

KRANJSKE OBCINE ZA LETO 1961

KRANJ, 8. septembra — Včeraj je bila v prostorih Okrajnega ljudskega odbora v Kranju 56. skupna seja obeh zborov Občinskega ljudskega odbora Kranj.

Na njej so odborniki najprej poslušali poročilo o vplivu novih ekonomskih instrumentov na družbeni načrt kranjske občine. Izpostavili so članke upravnega odbora občinskega gozdnega sklada kranjske občine, nadalje so poslušali poročilo o realizaciji sprejetih odločitev o minimalnih agrotehničnih ukrepih za pšenico, se ne in krompir ter razpravljal in sklepali o potrditvi gozdnogospodarskega načrta za gozdove v državljanski lastni za predel Kotra-Jezersko.

Po končani skupni seji so se odborniki sestali še na 68. seji občinskega zbora in na 79. seji zborov proizvajalcev občinskega ljud-

skega odbora Kranj. Na ločenih sejah so med drugim govorili o razširitvi predmeta poslovanja Elektrarne Sava Kranj, o ustanovitvi dimnikarskega podjetja, o ustanovitvi gostišča v Dupljah in o soustanovitvi aerodromskega podjetja Ljubljana-Brniki. Razen tega so odborniki na ločenih sejah sprejeli odlok o spremembi družbenega načrta kranjske občine za leto 1961, odlok o pripevku gospodarskih organizacij v rezervni sklad kranjske občine, odlok o stopnji prispevka v družbeni investicijski sklad občine Kranj, odlok o ustanovitvi občinskega gozdnega sklada kranjske občine in drugo.

Primerjava podatkov v gospodarski dejavnosti na območju Gorenjske odkriva nekaj zanimivih črt, ki so na splošno prevladovale v našem letošnjem gospodarskem razvoju. Lansko, izredno visoko stopnjo porasta industrijske proizvodnje je v prvi polovici letošnjega leta zaznamovala zmernejše gibanje. Vzrok pečnejšega naraščanja industrijske proizvodnje izhajajo bolj ali manj iz sprememb v našem gospodarskem poslovanju, kajti novi gospodarski ukrepi so na prehodu povzročili marsikatero težavo.

Na prvi pogled pada v oči, da je skupna vnovčena realizacija gospodarskih organizacij v precejšnjem porastu. Povečanje vnovčene realizacije pa ni samo rezultat povečane industrijske proizvodnje, ampak je k temu

priporogel precejšen dvig cen, ki letos marsikje niso ostale na lanskem ravni. Skupna vnovčena realizacija gospodarskih organizacij je v primerjavi s istim razdobjem lani, porasla za 11,7 odstotka. Največji delež porasta vnovčene realizacije v obratnem morilu smo zabeležili v maju, in sicer 138,7. Izrazit odsklon v tem pogledu pomeni februar, ko je bilo spričo naraščanje novih gospodarskih ukrepov, tržišče se nastalo, tako da v tem mesecu ni bil ustravljen lanskeoletni izkupiček.

TERJATVE NARAŠČAJO
Začuden porast industrijske proizvodnje v prvem polletju, močnejši vzpon blagovnega prometa v trgovini ter deloma tudi v gostinstvu in turizmu, dobri dosežki v obrti in v prometu so osnove, ki zapostavljajo, da bo gospodarska dejavnost v drugem polletju dosegla še boljše rezultate. Pojav, ki dela zaskrbljenost v našem gospodarstvu, je ogromen porast terjatev do kupcev, zlasti pri Železnici Jesenice, pa tudi v tekstilni industriji, v Istri in v Savi ter v drugih panogah gospodarstva. Posledica tega je, da tudi obveznosti do dobaviteljev naraščajo, kar vpliva na pomanjkanje obratnih sredstev, na zaviranje in težko v proizvodnji. Istina so spričo tega že lep čas bori s težavami v proizvodnji in ne dosegajo postavljenega proizvodnega načrta, kar ima stalne težave s svojimi dobavitelji in kooperanti. Finalna proizvodnja zaradi tega zamirja. Značilno za Železnico Jesenice je, da terjatve do kupcev naraščajo, in so že prerasle 6 milijard, kar je tudi za tako veliko podjetje preobčutno breme.

Vzročeno z naraščanjem terjatev pa v nekaterih podjetjih zaskrbljuje povečanje zalog. Pri nekaterih podjetjih je razlog v mrtvi sezoni, ko blago na trgu ne najde kupcev. V podjetjih lesne industrije so se zaloge povečale na račun polizdelkov. Zaloge gotovih izdelkov so se znatno povečale v Seštru in Gorenjski predilnici v Skofji Loki. V predilnici so zaloge preje podvojili. Mrtva sezona je tudi Odeji, Skofja Loka, pripo-

mogla, da so se zaloge gotovih izdelkov povečale. Vprašanje zalog je občasen pojav v našem gospodarstvu, ki nujno nastaja v nekaterih industrijskih panogah in je neškodljiv, če proizvodnja zaradi tega ne opada. Založenost z blagom, tako po količini kot po kakovosti, zadovoljuje povpraševanje kupcev.

Za lanskimi dosežki v prvem polletju zadržujejo: elektroindustrija, črna metalurgija, industrija celuloze in papirja, kmetijstvo, gozdarstvo in odkup.

ZAPOSILENOST IN DELOVNA STORILNOST

Eden izmed načinov proučevanja gospodarskih pojavov, ki lahko privede do pravih zaključkov, je tudi proučevanje gibanja zaposlenosti. V prvem polletju letos je bilo v gospodarstvu kranjskega okraja zapolnjeno prodorno povečanje zaposlenih. Število zaposlenih v gospodarstvu znaša v juniju letos 43.279 ljudi. Lani je

bilo v juniju zaposlenih 40.176 ljudi. Porast je občutna zaradi nekaterih panog gospodarstva. Zanimivo je dalje, da je dotok delavcev v sorazmerju precej večji od povečanega števila uslužbencev.

Delovna storilnost se je v kranjski občini dvignila povprečno za 10,2 odstotka v primerjavi s istim razdobjem lani. Storitnost se je močno povečala v industriji gume, v kovinski industriji in deloma tudi v tekstilni industriji.

V industriji kranjske občine je še vedno najbolj akumulativna in rentabilna Tovarna gumijevih izdelkov Sava, Kranj, ki je letos dosegla skoraj za 1 milijardo višjo realizacijo kot v istem razdobju lani. Terjatve do kupcev pa so narasle na 2 milijardi dinarjev, tako da so težave v proizvodnji tudi v tej tovarni občutne.

Konjunktorno podjetje so tudi Kranjske opetkarne v industriji gradbenega materiala in Roketa v lesni industriji. Z.T.

Plenum OBSS in ObO SZDL Skofja Loka

Več slabih kot dobrih ugotovitev

PROTI PRIČAKOVANJU SLABA RAZPRAVA — NEZADOVOLJIVE PRIPRAVE NA NOVO DELITEV DOHODKA

SKOFJA LOKA, 8. septembra — Včeraj popoldne je bil v Skofji Loki skupni plenum Občinskega sindikalnega sveta in Občinskega odbora SZDL. Najvažnejša točka dnevnega reda je bil pregled uspeha gospodarskih organizacij v prvem polletju letošnjega leta.

Politično gospodarska komisija ObSS je na podlagi podatkov občinskega ljudskega odbora pripravila izbrano poročilo o rezultatih gospodarjenja v skofjelokski komunni, poročilo pa naj bi sledila tudi diskusija o pripravah na sestavo pravilnikov o delitvi čistega in o celotnega dohodka v posameznih podjetjih. Udeležba na plenumu je bila dokaj dobra, zato je toliko bolj čudno, da do prave diskusije sploh ni prišlo. Diskutirali so le predsednik ObLO Jože Nastran, zastopnik republikanskega sveta sindikatov in nekateri predstavniki ObSS ter trije ali štiri zastopniki sindikalnih organizacij iz podjetij. Da se slednji niso odzvali povabilu na razpravo, nam je lahko dokaz, da se v podjetjih ne pripravljajo na sestavo pravilnikov ali, kar je še slabše, da sindikalne organizacije ne sodelujejo pri teh pripravah in tako sindikalni funkcionarji s temi problemi sploh niso seznanjeni.

Polietno poročilo o uspehih gospodarjenja prinaša vrsto zanimivih podatkov; zaradi izčrpnosti poročila lahko navedemo le nekatere. Se prej pa naj omenimo to, da se je član politično-gospodarske komisije prisotnim opravičil, ker je poročilo le približno. Razen Gorenjske predilnice so namreč

vsa podjetja iz skofjelokške komunne poslala občinskemu ljudskemu odboru netočna, le približna poročila.

Število zaposlenih se je v primerjavi s istim obdobjem lani dvignilo od 4.581 na 4.965. Narodni prirastek v skofjelokski komunni je sicer le 250, vendar so si podjetja za letošnje leto skupaj planirala porast na 5.205 zaposlenih.

Družbeni brutoizdelki je bil presežen za 25,6 odstotkov in znaša sedaj nekaj več kot 6 milijard 800 milijonov dinarjev. Za vse leto je planiran družbeni brutoizdelki v višini 15 milijard 304 milijonov dinarjev. Precej ugodnejše je razmerje pri naraščanju dohodka, ki je od lanske 1 milijarde 909 milijonov porasel na 2 milijardi 576 milijonov dinarjev. V prvem polletju je bilo torej ustvarjenega že 53,4 odstotka planiranega narodnega dohodka. Planirani čist dohodek je izpolnjen z 61,6 odstotka.

Povprečni osebni prejemki so sedaj v skofjelokski komunni 22.500 dinarjev, torej za 4.400 dinarjev več kot v istem obdobju lani. Najvišje povprečje je zabeleženo v prometu, in sicer 26.000 dinarjev, v gostinstvu pa najnižje 18.200 dinarjev. M. Sešič

sejo kolegija in zdaj je pričakoval prijatelja iz mladih dni, ki mu je telefoniral zjutraj. Prijel je poslovno in to mesto in rad bi se po tolikih let spet pomenil o mladih letih, ki sta jih prebila za ognjemirni šolski klopi.

»Slišim,« je v smehu pripomnil prijatelj: »Velike stvari ste napravili.«

»Moram reči, res gre!«
»Slišim,« je v smehu pripomnil prijatelj: »Velike stvari ste napravili.«

OBRAZI IN POJAVI

Mimo cilja
Pomen si je roke... Sicer pa, zakaj si jih tudi ne bi. Podjetje, kjer je v zadnjem letu nosil krono, je uspevalo. V zadnjem letu se je občutno povečala produktivnost dela, nova in nova naročila so prihajala, pa tudi izvoz, ki pred leti ni bil kaj prida, je šel tokrat dobro od rok. Brez dvoma, marsikaj je tudi on pripomogel k temu.

Tako je zdaj sedel za mizo v sodobno opremljeni pisarni in pregledoval realizacijo plana za pretekli mesec. Pred uro je zadnjič

Z včerajšnje seje Občinskega ljudskega odbora v Kranju

Bežen pregled polletnih obračunov v trgovskih podjetjih

Vsako leto kupujemo več

IZREDEN PORAST PRODAJE POHIŠTVA — TEŽAVE ZARADI NEZADOSTNIH OBRATNIH SREDSTEV

Polletni obračuni gorenjskih trgovskih podjetij kažejo, da je tudi za to panogo gospodarstva nova delitev dohodka povsem ugodna. Posebno se zato, ker se sedaj obdavčitev ne povečuje vzporedno z gospodarskimi uspehi podjetij in so tako boljše uspehi tudi bolj stimulirani. V prav posebno ugodnem položaju so gostinstva podjetja in obenem podjetja, ki imajo večja osnovna in obratna sredstva; slabše pa je za tiste, ki teh sredstev nimajo.

V primerjavi s istim obdobjem lani se je promet povečal povprečno za 21 odstotkov; 23 odstotkov v trgovini na drobno in 18 odstotkov v trgovini na debelo. S tem je bil plan precej presežen, kar je bilo predvideno le 10 odstotno povečanje prometa. Približno 1,5 odstotka povečanja gre na račun večjih razlik v cenah, ostalo je rezultat povišanja kupne moči potrošnikov.

Letos se je v primerjavi z lanskim polletjem povečal promet z živili kar za 23 odstotkov, lanski porast je bil le 11 odstotkov. Približno 6 odstotkov je vzrok povišanje cen osnovnih živil: mesa, mleka in kruha. Letos prvič mi lahko ugotovimo, da promet industrijskega blaga ni narasel v toliko meri kot promet z živili. Medtem ko je letos porasel na primer promet s tekstilom in kovinskimi blagom za 22 odstotkov, z živili pa za 23 odstotkov, je bil zabeležen lanskeletni porast pri živilih le za 11 odstotkov, pri tekstilu 16, pri kovinskem blagu pa 19 odstotkov.

Znaten je tudi porast prometa s kurivom. Vzrok je predvsem v tem, ker se posamezna gospodinjstva zaradi regresa pri nakupu drv in premoga do avgusta v veliki večini vse raje odločajo za nakup v pomladanskih in polet-

nih mesecih. Ker je bilo po daljšem obdobju letos v naših trgovinah prvič dovolj vsakovrstnega pohištva, se je promet povečal kar za 43 odstotkov. Trgovska podjetja so letos povečala maržo od povprečno 8,3 na 9,8 odstotka in tako uspela ustvariti 101 milijon dinarjev skladov.

Mladi Kroparji pridno delajo
Pred časom je Okrajni komite LMS v Kranju razpisal tekmovalne v početnih 7. kongresa LMS, ki bo v januarju prihodnjega leta v Kranju. Tekmovanje bo trajalo 6 mesecev, in sicer od 1. julija letos do 10. januarja prihodnjega leta in je namenjeno vsem aktivnim in organiziranim LMS kranjskega okraja. Člani organizacij bodo tekmovali v gradnji športnih objektov, vključevanju mladine v organizacijo, nadalje na polju izobraževalne in kulturno-zabavne dejavnosti ter v lokalnih in zveznih delovnih akcijah.

Kroparska mladinska organizacija ima sicer samo 34 članov, a je zelo delavna. Organizirali so že precej proslav in izletov. Pred nedavnim so bili v tovarni »Nikola Železnik, kjer so z mladinci tankajšne organizacije razpravljali o raznih aktualnih problemih. Turističnemu društvu so pomagali pri pripravi programa za Turistični teden, pomagali so pri obnavljanju igrišča in kopališča. Jeseni bodo odprli svoj klubski prostor in prirejali v njem kulturno-zabavne večere in razna predavanja. Za predavatelje bo srbela ljudska univerza iz Radovljice. Dobili bodo televizijski sprejemnik, stalno bodo naročeni na razne časopise in revije. Organizirali bodo tudi mladinski ples, in sicer trikrat tedensko. L.R.

Zaradi vse slabšega vremena je malo upanja, da bi se letala lahko zbrala v Lescah in poletela na tretjo etapo, ki je bila predvidena za jutri popoldne. Verjetno bodo za jutri dopolnili. Verjetno bodo morali v Lescah izbrati edini prosti dan in šele v nedeljo startati proti Grazu.

Aero really

Slabo vreme pokvarilo vse

Druga etapa aero reallyja ni uspela

Lesce, 8. septembra 1961 (bf) — Danes dopoldne bi morala na letališču pri Lescah pristati približno 70 športnih letal, ki tekmujejo v reallyju v letalskih poljih od švicarskega mesta Lugana do Dunaja v štirih etapah. Medtem, ko je včerajšnja prva etapa odlično uspela in je v njej Jugoslovanski pilot Jože Krumpak osvojil odlično drugo mesto z navigatorjem Juratom Štruncem, je današnja, druga etapa pokvarila slabo vreme. Zaradi tega je bilo letališče v Lescah dopoldne zaprto, kljub temu pa so že okoli 12. ure prile-

la prva letala iz Benetk. Do 16. ure je priletelo v Lesce 37 letal, medtem ko so morala vsa ostala pristati v Postojni in Ljubljani.

Med drugim v Lesce ni prišlo dveh jugoslovanskih letal s pilotom Zlatkom Krovinovičem.

V Italiji
Na dan 8. septembra 1943. leta, ob zlomu fašistične diktature, so vse italijanske protifašistične stranke stopile v skupno koalicijo in ustanovile enotno revolucionarno vodstvo: Narodni osvobodilni komite (Comitato di liberazione nazionale - CLN). Toda vsaka stranka si je v tem okviru zagotovila svojo avtonomnost. Tako so imeli komunisti svoje Garibaldijske brigade, socialisti Mateotijeve brigade itd.

Med Kočevjem in Ribnico
Prošernova brigada, ki je konec avgusta 1943 vodila ranjenca na Rog, je bila ob kapitulaciji Italije na Travnici gori. V skladu s XIV. divizije je sodelovala pri razorožitvi italijanskih in belogardističnih enot. Zavzela je položaje vzdolž ceste Kočevje - Ribnica. Razoročili so veliko sovražnih enot in prodri v Kočevje. Tu so borci končno dobili novo orožje in celotno opremo, ki so jo bili odvzeli sovražniku na njegovem umiku. Nekateri borci so kar niso mogli zmajati v takem položaju. Čudno se jim je zdelo: še en dan pred tem so hodili peš, skrivaje se po gozdovih, slabo so bili občešeni, primanjkovalo jim je pušk in nabojev... Tisti dan pa, nepričakovano hitro, so bili lepo občešeni, oboroženi, imeli so kamione. O radosti tistega dne borci Prošernove brigade še vedno radi pripovedujejo.

Poročilo z Bleda
Partizanska aktivnost se je zelo povečala. Zato bi bilo dobro, če bi se iz dobro mislečih Slovencev povsod osnovala oborožena krajevna samoobramba. Partizani so dosegli že to, da si tisti,

Zbor XX. gorenjske MDB „Cankarjev bataljon“

Novim delovnim uspehom nasproti

Kranj, 8. septembra - Danes popoldne ob 17. uri je bil pred poslopjem Okrajnega ljudskega odbora Kranj, zbor XX. mladinske gorenjske delovne brigade „Cankarjev bataljon“, ki jo sestavlja 110 mladincev in mladnic iz vseh petih gorenjskih občin. Mladinci in mladinke, ki sestavljajo brigado, so predvsem člani sekretariata tovarniških in vaških mladinskih komitejev.

Najprej komunalna dela

Na 17. redni seji Krajevne odbora pa Brnki so razpravljali in sklepali o komunalnih dejavnostih, o socialnih podporah in še o nekaterih drugih zadevah. Sklepili so, da je treba takoj pristeti z adaptacijskimi deli na obzidju pokopališča in mrtvašnice na Sp. Brnikih, ker sta v izredno slabem stanju. Prav tako so tudi sklenili, da je potrebno pristeti s čiščenjem tamkajšnjega hudoornika; s peskom, ki ga bodo pri tem pridobili, pa bodo nasuli občinsko cesto proti Pšenični polici.

BELEŽKA

Prevelika malomarnost

Zares hvale vredne so mnoge politične in družbene organizacije, ki ob pomembnih praznikih in manifestacijah posebej govorijo o spominskih obleležjih, ki jih seveda tudi okrasijo z vencji in s cvetjem. Do tu je vse lepo in v redu. Vendar mislimo, da bi bilo prav, da bi tisti, ki poskrbe za razne svečanosti, poskrbeli tudi za to, da bi omenilo cvetje kasneje odstranili. To se dogaja skoro po vseh naših krajih. Omenimo naj samo en primer ob letošnjem praznovanju občinskega praznika v Kranju. Posamezne organizacije so že v juliju položile na Stošičev spomenik na Koroški cesti v Kranju devet vencev. Vse do danes ležijo tako, kot so jih položili. Če pomislimo, da stoji spomenik tik ob glavni cesti in da gre vsak dan mimo ogromno ljudi, da se tu ustavljajo in vse to vidijo, potem si lahko mislimo, kakšne vtise odnašajo ob pogledu na neurejeno okolico, na gnilo cvetje ob spomeniku.

Morda bi ne bilo napak, če bi pripravljali odbori v času prireditve izvolili posebno komisijo, ki bi poskrbelo za čistočo ob spomenikih in dale vse na mesto, kamor spada.

ki je kakorkoli zaposlen pri Nemcih, ne upa več na cesto. Varnostni organi so popolnoma brez moči. Zadnje čase se tudi ni posrečilo ujeti nobenega zločinca in za represalije streljajo samo talce. Toda pri tem je prišlo že tako daleč, da tam javno ustreljenim, ki naj bi za strašilo ležali na kraju zločina, ljudje prilizajo svečke in jih zasipajo s cvetjem.

Iz tedenskega nemškega poročila z Bleda, 6. sept. 1941

Naši kolektivi in plan

Glavni odbor Zveze sindikatov Jugoslavije je 6. septembra 1961 objavil podatke o izpolnjevanju planskih nalog iz prvega polletja v posameznih delovnih kolektivih. Med pohvaljenimi kolektivi so bili tudi delavci tovarne Iskra, Sava in Tovarne lepence v Trzinu, Vlada LR Slovenije pa je za izredne uspehe v tem tekmovanju podelila prehodne zastave in nagrade kolektivu Tiskarstva, Savi, LIP Kranj, Tovarni čevljev Planika, kolektivu Projekta ter Kamnolomu v Koltri.

S skupščine OZSS Kranj

Zdravniki po izbiri in naročilu

V četrtek, 7. t. m. je bilo v Kranju XV. zasedanje skupščine OZSS Kranj. Razpravljali so o dosedanjem delu v zvezi s sklepanjem pogodb z zdravstvenimi ustanovami, o zborih zavarovancev, sprejeli so Pravilnik o uporabi pravic do zdravstvenega varstva, potrdili so predračun dohodkov in izdatkov sklada zdravstvenega zavarovanja za leto 1961 itd.

Najbolj živahna razprava je bila o pravilniku o uporabi pravic

Pokroviteljstvo nad brigado je prevzel kolektiv „Sukna“ iz Zapuž in je brigadi podaril vse športne rekvizite in sanitetni material. Razen tega je predsednik delavskega sveta delovnega kolektiva Sukna iz Zapuž, tovarni Franc Mandeljc privedel na brigadni prapor tudi spominski trak delovnega kolektiva.

XX. gorenjska mladinska delovna brigada „Cankarjev bataljon“ bo odšla na gradilišče avtomobilske ceste jutri zjutraj ob 6.44. uri. V imenu gorenjske mladine je brigadi srečno pot in mnogo uspehov pri delu zaželel član sekretariata OK LMS tovarni Nace Pavlin. Brigada bo naseljena v Kumanovem v mladinskem delovnem naselju „Budo Tomovič“.

Zanimive pobude

Tržič Turistično društvo je dalo pobudo, naj bi v obeh osnovnih šolah pisali naloge s temami o otipanju mesta in okolice. Dobilo je 89 nalog, med katerimi je vsaka vsebovala nekaj pobud, da jih bo društvo v prihodnje lahko uredničevalo ali pomagalo pri tem prizadevanju. Najboljše naloge je Društvo posebej nagradilo s tem, da je učence povabilo na celodnevni izlet. S to akcijo je društvo sprožilo zanimanje ne samo pri mladini, ampak tudi pri ostalem prebivalstvu, ki je za uspeh te akcije pokazalo precej zanimanja. Upajmo, da bo podobno tudi potem, ko bodo začeli pobude mladine uredničevati. Le tako bo začeto delo doseglo popoln uspeh.

Za cesto še gradnja doma

Kranj Okrajni odbor ZB NOV Kranj namerava obnoviti na planini Vodice (nad Kropo) pastirski dom. Zadnja dva meseca so na vso moč hiteli z gradnjo ceste od Martinčka na planino Vodice. To cesto, ki je dolga 2100 m in ima 50 metrov pades, je zgradilo Gozdno gospodarstvo z Bleda. Med prebivalstvom od Kropo do Selške doline je zopet oživela dolgoletna želja, da bi povežali cesto Kropa - Jamnik z Dražgošami. Kmetijska zadruga v Dražgošah, kakor tudi mnogi prebivalci teh krajev, so pripravljene prispevati les in prostovoljno opraviti nekatera dela, samo da bi čimprej prišlo do uredništve te zamisli. Koča na Vodici in cesta bosta velikega pomena za turizem. Cesta do Dražgoš bo razen tega tudi velikega gospodarskega pomena in bo ena najlepših scodnjepoševskih cest na Gorenjskem.

Ljudje in dogodki

Poroštvo razuma

Pednevalni razgovori o vojni in miru so dobili uradno obliko v strnjeni vsebini dveh dokumentov, ki obravnavata izvire številnih mednarodnih problemov in gledanja na odprave teh kamnov splošne. Ze takoj po zaključni seji, ki je bila sredi noči, so povsod na svetu začeli ocenjevati dosežke beograjske konferencie, ki je vnesla toliko pomiritev v razburkan svet nasproti. Razen spornosti, da neblokovske države niso krive za trenutno plimo v mednarodnih odnosih in da v njihovih rokah ne leži ključ za rešitev najtežjih političnih nesporazumov sveta, se je v dejavnih in sklepih pokazalo, da nevezane države ne nameravajo ostati za kulisami svetovnega političnega pozorišča. Pozitivno vlogo beograjske konferencie v sedanjem kritičnem času priznavajo domača povsod na svetu.

Iko varovke za sedanje krize in nesporazume. Postransko je bilo vprašanje, kdo stoji v ozadju svetovnih problemov, poglobljen je bil pojav in kakšen vpliv ima ta pojav na svetovno skupnost držav. Beograjska konferenca je postavila obudovanja vredna načela, ki jih mora sprejeti kot veliko listino poštenja vse miroljubno človeštvo. Očitek, ki ga v zahodnih državah pogosto zasledimo, da konferenca ni našla praktičnih napokov v pogledu zagotovitve mirnega sožitja, da ni dala nekih pobud, so brez premisleka samo prazni očitki, ker je pednevalno razpravljane za okroglo mizo pokazalo da ključ za mir ne leži v rokah državnikov, ki se se v Beogradu seslali. Zadržani molki, ki so se ga posluževali v vzhodnih državah, ko je bilo treba povedati ljudem, kaj več o stališčih izvenblokovskih držav in njihovih pogledih do vojne in mira, do razorožitve in kolonializma, tudi ne kaže, da je njihovo izpustanje besed dobronamerno.

se ponovno začno pogajati o mirni izgledivi sedanjih naspotij med njimi z dolžnim spoštovanjem načel OZN, kakor tudi, da vztrajajo v pogajanjih, dokler tako one kot ostali narodi sveta ne ustvarijo popolne razorožitve in trajnega mira.

1. Konferenca šefov držav ali vlad izvenblokovskih dežel je bila izredno pomembnosti prinašamo - Izjavo o nevarnosti vojne in poziv za mir - v celoti: 2. Konferenca šefov držav ali vlad izvenblokovskih dežel je bila izredno pomembnosti prinašamo - Izjavo o nevarnosti vojne in poziv za mir - v celoti: 3. Medica ko so danes sklepi, ki peljejo v vojno ali mir odvisni od teh veselij, pa čuti posledice vse svet. Zato so vse države in narodi trajno zainteresirani na tem in želijo, da bi bila stališča in ravnanje veselij takšna, da bi omogočila človeštvu napredovati na poti do mira in blaginje, ne pa k usodnemu uničenju. V prepričanju, da želja mir, poziva konferenco predsednika ZDA in predsednika ministrskega sveta ZSSR naj čimprej navežejo neposredne stike, da bi odvrnila grozili spopad in vzpostavila mir.

Tisti, ki so videli v beograjski konferenci seslanek državnikov, da bi »opravljali« Vzhod ali Zahod, so se zmotili v svojih ugibanjih. Kajti beograjska konferenca ni obsojala pojavov zato, ker jih je zagrešila ta ali ona »veselila, ampak zato, ker je v takni ali drugačni politiki ve-

ba dobila napotnico za bolnišnico na Jesenicah ali za specialista na območju OLO Kranj, pa bo šla v bolnišnico ali k specialistu v Ljubljano ali kak drug kraj, bo morala vse stroške poravnati sama, od OZSS Kranj pa bo dobila povrnjene samo stroške v taki višini, kakršni bi bili v kraju, ki je bil določen z napotnico.

4. Konferenca izraza resnično upanje, da bodo vsi narodi, ki niso tukaj zastopani, zavedajoč se skrajne resnosti položaja, poslali podoben poziv voditeljem teh držav in hkrati izrazili in poudarili željo in odločnost vsega človeštva, da dočaka ureditvev trajnega mira in varnosti za vse narode.

TE DNI PO SUETU

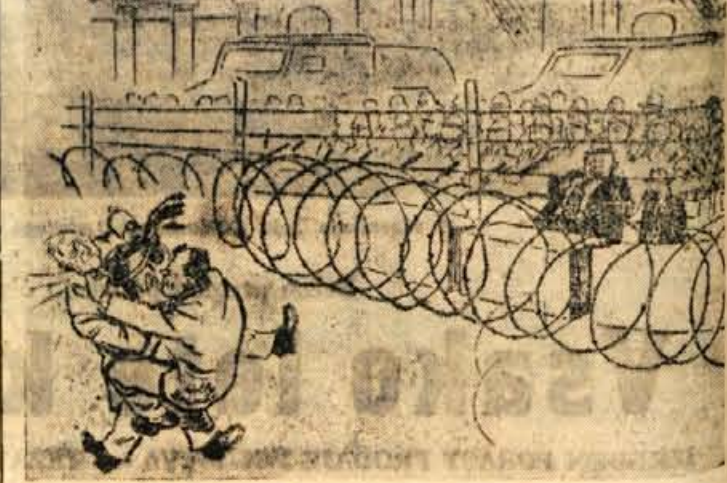
KUBANSKA PRITOŽBA - Kubanska vlada je dopolnila svojo pritožbo proti vladi ZDA v OZN s tem, da je dodala, da ameriška vlada pripravlja nov napad na kubansko ozemlje. V opombi je rečeno, da ZDA vežejo in financirajo oborožene tolpe v svojih oporiščih.

PROTEST JAPONSKO - Po vestih iz Tokia je japonsko zunanje ministrstvo objavilo noto, naslovljeno na vlado ZDA, zaradi sklepa ameriške vlade, da bo obnovila jedrske poskuse. Japonska vlada izraza v noti obžalovanje zaradi ameriškega sklepa »ne glede na to, ali bodo ti poskusi povzročili radioaktivne padavine ali ne«.

V Londonu so uradno sporočili, da Velika Britanija ne namerava »zadaj ali v bližnji prihodnosti« preizkušati nekaterih svojih atomskih orožij.

ATENTATI IN BOMBE V ALŽIRU - V mestu in v predmestju Alžira so deseterdaj izvršili 11 atentatov s plastičnimi minami. Pri tem so bili ranjeni trije ljudje. V mestu Oranu pa je bilo 6 atentatov. V Parizu so zapli 643 Alžircev. Arretirani Alžirce, ki so jih osumili, da so somišljeniki Alžirske narodnoosvobodilne fronte, so odpeljali v zbirna taborišča, kjer jih bodo še naprej zasliševali.

SESTANEK NORDIJSKIH ZUNANJIH MINISTROV - V Kjoberhenyenu so se sestali zunanji ministri skandinavskih držav, da bi vsekraj svoja stališča o poglavitnih svetovnih problemih pred jesenskimi zasedanjem Generalne skupščine OZN.

Berlinska kriza
SPOZAZUMA O LAOSKI VLADI NI - Voditelj gibanja Patet Sao Suvanuvong je predlagal nov sestanek treh političnih skupin v Laosu.

Prejtnja neposredna pogajanja treh laoskih voditeljev so se končale z neuspehom, ker se Bun Um ni strinjal s tem, da v novi koalicijski vladi sodelujejo tudi predstavniki gibanja Patet Lao.

NORTSTAD V BONNU - Vrhovni poveljnik sil Atlantske zveze v Evropi general Nortstad je prišel v Bonn na razgovore z zahodnonemškimi kanclerjem Adenauerjem. Nortstadov prihod v Bonn povezujejo z vestmi, da bodo vojaški rok v Bundeswehru podaljšan na 18 mesecev in da bo 36.000 pripadnikov Bundeswehra, ki bi jih morali demobilizirati konec meseca, ostalo v vojski.

RAZGOVORI O RAZOROŽITVI - Posebni svetovalec predsednika Kennedyja za razorožitve McClery in namestnik sovjetskega zunanjega ministrstva Zorin sta se ponovno sestala v New Yorku in nadaljevala razgovore o razorožitveni konferenci, ki naj bi jo pripravili.

POLOŽAJ V JUŽNOAFRISKI UNIJI - Evropski politiki so zaradi rasistične politike v Južnoafriški uniji vedno bolj zaskrbljeni. Londonski »Times« poroča, da so v centralni jstanišnici v Pretoriji obesili 17 »Africanov«, med njimi tudi neko ženo. Južnoafriška sodišča so jih obodila na smrt zaradi doživljenih zločinov proti belcem.

PREKINITEV DIPLOMATSKIH ODNOSOV MED PAKISTANOM IN AFGANISTANOM - Pakistansko zunanje ministrstvo je sporočilo, da sta Pakistan in Afganistan pretrgala diplomatske stike. Pretekli teden so v Karadžiju objavili, da je Pakistan zahteval, naj Afganistan zapre svoja konsularna in trgovinska predstavništva v Pakistanu zaradi »protipakistanskega delovanja«.

AMERIŠKA VOJASKA POMOČ TUNJINI - predstavniški dom ameriškega Kongresa je izglasoval predlog o letošnji vojaški pomoči tujini v znesku 1,6 milijarde dolarjev. Predstavniški dom je zmanjšal vojaško pomoč tujini za 300 milijonov dolarjev.

Nadalje je predstavniški dom odobril pomoč tujini v znesku 3 milijarde 657 milijonov dolarjev.

POLOŽAJ V BRAZILJI - Brazileški Goulart se je po prihod v brazilsko glavno mesto sestel z uglednimi osebnostmi Brazilije. Po sestanku je imel kratko tiskovno konferenco, na kateri je povedal »vse Brazilije, ki so med krizo ostali zvesti ustavnemu režimu v državi«. Kaže pa, da z njegovim prihodom v glavno mesto države še niso urejeni vsi problemi.

SPOPAD V BIZERTI - Po poročilih so v torki francoski padalci v Bizerti nenadoma začeli streljati na Tunizijce. Ubili so enega človeka. Francoske enote so začele streljati na cestne postojanke, ki so niso hoteli pokoriti njihovi zahtevi, da bi nadaljevali delo. Poročajo, da sta bila v spopadih do sedaj dva mrtva in deset ranjenih.

Camping so uredili

Bled Čeprav camping prostor v Zlati na Bledu sodi med take, ki so urejeni po mednarodnih predpisih, je Turistično društvo vendarle našlo več pomanjkljivosti, ki so jih po skrbnem pregledu do sezone odpravili. Tako so morali v stavbi, v kateri so skrbniki in sanitarne naprave, izvesti številna vzdrževalna dela in odpraviti poškodbe, ki jih je pustila zima. Predvsem so morali popraviti vodovodne in električne napeljavne in dopolniti inventar, ker je iz leta v leto več gostov. Prav lepo so uredili in očistili tudi okolico, hkrati pa ukrenili vse potrebno, da tudi gosti sami lahko skrbijo za čistočo. Camping prostor poživljajo letos tudi tri weekend hišice, ki jih je za člane postavila tam Tekstilna industrija iz Bečjeja.

Nesreče

Mopedist v avtobus V ponedeljek, 4. septembra, je prišlo do prometne nesreče na cesti III. reda v vasi Hrašče. Ob 14.25 je peljal po cesti mopedist S. Z. in se zaletel v avtobus. Do nesreče je prišlo zaradi neoprevidnosti mopedista. Ta se je namreč ozleal nazaj, tako da ni opazil, da mu pelje nasproti avtobus. Mopedist in njegov sopotnik sta se pri nesreči hudo poškodovala in so ju morali prepeljati v ljubljansko bolnišnico.

Zastrupitev z odvajalnimi tabletami

V torki, 5. septembra ob 13.15, so v jeseniško bolnišnico pripeljali 16 mesecev staro Elizabeto Kostanjšek iz Hrašče. Deklica je namreč prišla do odvajalnih tablet in jih zaužila toliko količino, da je zaradi zastrupitve ob 14.20 umrla.

Ureditvev gorskih poti

Komisija za planinška pota pri Planinski zvezi Slovenije bo še letos izdelala novo planinško pot iz Gornje Trente čez Planino Zastopot na Bovški Grintavec (2344 metrov). Prav tako nameravajo urediti tudi pot iz Planine čez Kotovo sedlo in mimo Kočevnice ter Bleda Škrbine na Mangrt.

Ob novem šolskem letu

Šole na podstrešju in dvajseto stoletje

UČITELJI IN PROFESORJI SO, LE STANOVANJ NI

Prav gotovo v marsičem hitreje dohajamo potrebe našega družbenega razvoja, kot tam, kjer začne naš mladi rod dobivati za nadaljnji razvoj prve osnove. Res z veseljem se lahko ponašamo prebivalci tistih krajev, kjer so dani vsi pogoji, da lahko njihovi otroci obiskujejo sodoben šolski pouk. Takšnih vasi in mest pa je v našem okraju še bore malo. S tem seveda ne smemo zanikati velikega napredka, ki je bil dosežen prav na tem področju v povojnem času. Kljub temu pa lahko trdimo, da smo namenili osnovnemu šolanju na podeželju še vedno premalo sredstev, s katerimi bi lahko zagotovili primeren šolski pouk. Vsekakor pa smo se tega uspešneje lotili v večjih središčih. Sredstva za to, da so prosvetni delavci za svoje delo plačani in da si šole zagotovijo vsaj najnujnejši osnovni strojni material, so sicer zagotovljeni; sredstev, s katerimi bi zagotovili vse ostale pogoje v zvezi s šolanjem, pa še vedno močno primanjkuje. Rezultat tega je, da so v »vsestransko« razviti Gorenjski še vedno učilnice tudi v zelo starih poslopjih, ali pa celo na podstrešju! Povsod pa naj bi se šolski pouk odvijal po reformiranih načelih...

V KRIZAH SE TRI IZMENE

V trziški občini zaradi osnovno šolskega pouka ni večjih problemov, vsaj spričo tega ne, ker je v soseski Trziču že v gradnji novo šolsko poslopje. S prosvetnimi delavci so povsod preskrbljeni, le v vsej komuni ni niti enega predmetnega učitelja za glasbo! V pomoč otrokom za njihovo izobraževanje je res tamkajšnja Glasbeno šola, ki pa ne more nadomestiti osnovnošolskih potreb. Precej več problemov pa imajo v Križah. Tamkajšnja šola je bila sicer pred kratkim obnovljena in vse bi bilo v najlepšem redu, če ne bi bilo na šoli premalo prostora za 430 učencev. Na šoli je 13 oddelkov in samo pet učilnic. Problem so rešili tako, da so delavnice spreobrili v učilnico, v obeh učilnicah pa uvedli pouk v treh izmenah. Torej problema preskrbe niso rešili, saj pouka v treh izmenah vsaj v našem okraju skoraj ni več. Prav zaradi tega so se v Križah še bolj intenzivno zagnali o gradnji novega šolskega poslopja.

Prav tako problem pa so v Križah tudi stanovanja za učitelje. Ker teh ni, se mora ena tovaršnica voziti v Križe celo iz Ljubljane, dno pa iz Trziča. Čeprav to ni večja ovira za redni šolski pouk, pa je vendar precejšnja pomanjkljivost v področnem delu v raznih krogih, ki so v Križah sicer grecej aktivni, vsekakor pa bi lahko v boljših pogojih dosegli razveseljivejše rezultate.

V SENCURJU POD 250 LET STARO STREHO

Medtem ko je v Kranju z novo šolo na Planini vprašanje osnovnošolske izobrazbe bolj ali manj rešeno, pa je v precej krajih na območju kranjske komunne problem še vedno pereč. V večini vseh so učilnice v zastarelih in za pouk komaj primernih poslopjih. Med temi so vsekakor v naj-

težavnejšem položaju Sencurjani. Starejši domačini se še spominjajo obljub, ki so jim bile dane pred 70 leti kot otrokom, da bodo zanje zgradili novo šolo. Toda po 70 letih je ostalo še pri starim, le da so v 250 let stari mečnariji, ki so jo zgradili že 1820. leta uporabljali za šolo, opremenili upraviteljevo stanovanje v učilnico. Razumljivo je, da je to poslopje danes že povsem dotrajano. Ob vetru olna škepetajo, kot zobje v lobanjinem okostju, medtem ko je veter že preprosto tri okna izruval iz trohnelih okenskih okvirjev. Tri učilnice v tej stari »bašti« pa so že dje premajhne, da bi sprejele nad 250 otrok. Zato so Sencurjani uredili še eno učilnico v pritličju poslopja krajevnega urada, kjer je bila nekdanja trgovina, drugo učilnico pa v združenem domu. Torej ena šola v treh poslopih.

Poseben problem so v Sencurju tudi stanovanja za učitelje. Nekateri prebivajo v slabih stanovanjih, skoraj polovica pa se jih vozi v Sencur. Trenutno je ena tovaršnica celo brez stanovanja in ima svojo opremo v gasilski sejni sobi!

UČILNICE TUDI NA PODSTREŠJU

O problemih šolskega v radovljiški občini smo se razgovarjali z načelnikom oddelka za obč. upravo in družbene službe Ljubomir Megličem in šefom za družbene službe Jožetom Kozeljcem. Na njihovem območju je problemov s šolstvom več kot preveč. V osrednji sta vzgojni zavod v Kamni gorici in Kmetijska šola v Poljčah. V Vzgojnem zavodu je iz radovljiške občine med 60 otroki le 6 domačinov, stroški za vsakega pa znašajo mesečno okoli 30.000 dinarjev. V Poljčah pa obiskuje tamkajšnje šole med 25 mladimi kmetijci le en Radovljičan, stroški za enega pa znašajo

na pol leta približno 300.000 din. Oba zavoda sta sicer že poslala račune tistim občinam, iz katerih so v zavodu njihovi kandidati, vendar doslej še niti ena občina (iz vse Slovenije) ni dala potrebnih sredstev.

Precej problemov je v radovljiški občini tudi zaradi osnovnošolske izobrazbe. Medtem ko je ponekod velik problem zaradi pomanjkanja prosvetnih delavcev (tako morajo nekateri iz šol na Bledu, v Bohinjski Bistrici in Radovljici pomagati šolam v Gorjah, Bohinjski Srednji vasi in v Lesah), so v Begunjah, na Bledu in v Gorjah v precejšnji zadregi tudi zaradi šolskih prostorov. V Begunjah je šolsko poslopje že tako dotrajano, da so morali lani kljub pomanjkanju prostorov eno učilnico zapreti, v Gorjah pa so uredili dve učilnici kar na podstrešju! Kačična izgleda takšna šola, je skoraj težko opisati. Toda vsaj nekaj v ilustraciji.

Pravo šolsko poslopje bo čez tri leta staro 100 let. Ker ni podkleteno, udarja vlaga tudi v prvo nadstropje, v pritličje pa se je že naselila goba. V tem poslopiju so

V Križah manjka učilnic, zato imajo prosvetni delavci precej dela pri sestavi urnika

tri učilnice, zbornice ali pa pisarne ni. In ker ima šola popolno osmiletiko s 14 oddelki, v katerih je letos 384 otrok, je bilo potrebno v Gorjah odkriti nove prostore. Že približno pred petimi leti so uredili eno učilnico v poslopju krajevnega odbora, kamne-

uročili že za larsko šolsko leto. Kakšen občutek imajo tamkajšnji otroci, ki hodijo na to podstrešje po osnovnošolsko znanje, si je verjetno težko predstavljati. In oprema!

V obeh učilnicah so klopi, ki so jih na Koroski Beli že izročili

vendar obetajo boljši čas. Morda bodo že letos začeli tam s zemljiskimi deli za gradnjo nove šole. V ta namen že zbirajo krajevni prispevek in upajmo, da bodo v najkrajšem času dobili tudi v Gorjah šolo, kakršna se spodobi za 20. stoletje.

B. Fajon

Rekonstrukcije v Železarni Jesenice

(M. Z.) Jesenice - V predelovalnih obratih jeseniške Železarnice je dograjena tretja zvonasta žarišna peč, ki je že prišla pred nedavnim z obratovanjem.

Razen tega so pričeli z deli tudi na dograditvi čistilcev plavinskega plina. V strugi Save nad železniškim mostom pripravljajo dela za gradnjo skvodačeta, ki bo nosil tudi cevovode za odtok odpadnih vod v sedimentne bazene. Tudi

Doslej največji uspeh martinarne v jeseniški železarni

(Z.) JESENICE - V avgustu letos je bila v martinarni jeseniške Železarnice dosežena največja mesečna proizvodnja 30.688 ton. To je doslej tudi največji uspeh v zgodovini jeseniške martinarne.

Na Javorniku nov most čez Savo

(M. Z.) Jesenice - Pretokli mesec, 21. avgusta, so delavci gradbenega podjetja Gradis v Jesenicah prvič zasidli kopalne in začeli z izkopom temeljev za nove betonske podstavke za nov most čez Savo na Javorniku. Računajo, da bo most gotov do maja prihodnjega leta. Na Javorniku sta tako sedaj dve veliki gradbišči. Prvo je na Belškem polju, kjer serperji in buldožerji pripravljajo teren za gradnjo nove valjarne, drugo pa je most čez Savo, ki je za Jesenice izrednega pomena. Z dograditvijo novega mostu bo vzpostavljena boljša povezava Jesenic in Javornika z Blejsko Dobravo. Računajo, da bo most večjal približno 26 milijonov dinarjev.

ve glavne instalacije za novo kislkarno bodo imele tu svoj prehod. Ob desnem bregu Save, pod železniškim mostom, je v gradnji zajetje za novo črpalnico hladilne vode, s katero bodo oskrbovali vodne pabe v novih čistilnih plina.

V kratkem bo dograjen in popravljen glavni energetski kanal ob strugi Ulkove, ki bo omogočil kroženje hladilne vode in po katerem bodo izpeljane cevi za odplake, ki bodo šle na čiščenje.

V žični valjarni je stara lesena hala docela izgnata. Dela so prenešana na prizidek. V kratkem, ko bo dvignjen še zadnji nosilec žerjavne proge in podvliaka, bodo najtežja dela zaključena. Do konca leta bodo vsa glavna dela na hali in prizidku gotova. Dobavljen je tudi osmiletoski žerjav, ki ga še montirajo.

Pretekli mesec so dobili v Železarni tudi nekaj dobrih strojev. Predvsem je treba omeniti nov rezkalni stroj, za katerega bodo v kratkem v mehanični delavnici pripravili prostor in ga postavili. Prav te dni so kupili tudi novo ročno dvigalo tipa UB 1, ki bo prispevalo v prihodnjih dneh v podjetje.

V valjarni 2400 so tudi pričeli pri normalizirani peči z montažo transporterjev, tako da bo do konca popravila proge vsa naprava dokončno zgrajena.

V pregajani različni transformatorski postaji na Jesenicah potekajo dela naprej. Pričenjajo pa tudi z deli v kalorični centrali za gradnjo novega parnega kotla, za katerega imajo že sklenjeno kupno pogodbo.

Naročnikom Glasa

Te dni smo po pošti razposlali položnice za pobiranje naročnine za Glas za čas od 1. maja do 31. decembra 1961, t. j. za 8, in ne samo za 4 mesece, kot smo to delali lani. Ta ukrep je bil potreben zaradi občutnega povišanja pristojbine, ki jo moramo plačati za vsako leto. Prosimo naročnike, da to v razumevanju položnice, in pismonoše, da boste zaradi službe ali drugih opravil ob obisku pismonoše odsotni, prosimo, da denar izročite prijatelju ali gosodu, kjer bi ga pismonoša lahko dobil. S tem se bomo izognili nepotrebnemu zavlačevanju pa tudi stroškom, ki zaradi tega nastajajo.

Uprava Glasa

Otroci v Lancovem so ostali brez učitelja, zato se vozijo v šolo v Radovljico. Na sliki: na radovljiški avtobusni postaji

TRŽNI PREGLED

V KRANJU
 Fižol 80 do 100 din, ajdova moka 100 din, ješprenj 90 do 100 din, kaša 120 do 130 din, krma za kokoši 40 do 50 din, krhlji 50 din, mašine 80 din, lisičke 60 do 70 din, oves 30 din, proso 70 din za liter, korenček 40 din, sir 150 din, gurovo maslo 640 din, čebula 60 do 80 din, krompir 18 do 20 din, špinac 80 do 100 din, sladko zelje 20 do 50 din, hruške 35 do 100 din, breskve 100 din, fige 70 do 80 din, grozdje 170 do 180 din, paradiznik 80 do 85 din, cvetača 80 do 100 din, kamare 25 do 30 din, kumarice 120 din za kg, zelena 10 din, peberjilj 10 din za šopek, por 10 do 15 din, česenj 10 do 30 din, jajca 27 do 30 din, zajci 350 din, piščanci 350 do 450 din, kokosi 700 do 750 din, smetana 18 din za merico.

Gospodarske vesti

Letošnji pridelek hmelja - 3700 ton. Ugodno vreme v drugi polovici avgusta je močno pripomoglo, da so obirali hmelja dokončali dela v predvidenem času. Kakovost hmelja bo letos boljša kot lani, kar lahko pripisujemo ugodnim vremenskim razmeram. Računajo, da bo letošnji pridelek hmelja v Sloveniji znašal 3700 ton.

Letos se bo povečala dolžina modernih cest na 7400 kilometrov. Prav tako kot lani se bo tudi letos povečala dolžina novo zgrajenih asfaltnih in betonskih cest za približno 700 km. Vendar pri tem niso šteli posamezni oddelki cest, ki peljejo skozi naselja in ki so ali še bodo zgrajene iz lokalnih sredstev. To pomeni, da bo skupna dolžina cest v Jugoslaviji konec letošnjega leta povečana na 7400 kilometrov.

Med 21 državami na Dunajskem velesejnu tudi Jugoslavija. 3. septembra so na Dunaju odprli mednarodni sejem, na katerem sodeluje tudi Jugoslavija. Na kolektivni jugoslovanski razstavi, ki so jo odprli v Paviljonu narodov, razstavlja 73 podjetij. Podjetja prikazujejo nove modele delovnih strojev, električnih aparatov, izvozne proizvode živilske industrije, proizvode usnjene galanterije ter razne proizvode drugih gospodarskih panog. V sklopu razstavljenih proizvodov pa posebno razstave ponazarjajo razvoj in možnosti jugoslovanskega turizma in jugoslovanskih pristanišč, ki postajajo vedno pomembnejša za avstrijski pomorski tranzit.

Izvoz v juniju je presegel dve milijardi. V juliju je izvoz iz Slovenije znašal 2168,3 milijona din; celotni 7-mesečni izvoz pa je 13.233 milijonov din, ali 11% več kot lani v tem razdobju. Pregled izvoza nam polkaže, da so je še nadalje povečal izvoz industrijskih proizvodov, ki je dosegel 1697 milijonov din, nekoliko manj pa kmetijskih pridelkov in gozdarstva.

Vhod v 1.a in 1.b razred osmiletice v Gorjah

Kača na vsegodaj pred kranjsko knjižarno. Sola se je začela

Kranjski gledališčniki pred novo sezono

»Kralj na Betajnovi« v oktobru

V torek, 5. septembra popoldne, je bila v Prešernovem gledališču v Kranju razširjena seja Umetniškega sveta, na katero so bili povabljeni tudi zastopniki sindikalnih podružnic devetih kranjskih podjetij. Na seji so razpravljali predvsem o okvirnem repertoarju za sezono 1961/62 in o letošnji abonmajski politiki.

Po daljši razpravi so se domoznani za okvirni repertoar gledaliških del, iz katerega bodo v približno sezoni črpal deli za uprizoritve, in sicer 3 drame, 3 komedije in eno ali dveje otroških iger. Iz jugoslovanske dramske literature so izbrali Cankarjevo dramo »Kralj na Betajnovi«, komedijo Marjana Marinca »Komedija o komediji«, komedijo Pera Budaka »Klopčič« in Matkovičovo dramo »Konec poti«. Iz repertoarja tujih dramatikov pa komedijo »Veselihi sto let«, Steinbeidovo dramo »Ljudje in miši«, komedijo Averya Hopwooda »Stam- medija pri Bartletovih«, komedijo »Sreča in upanje« in Shakespearovo »Komedijo zmešnjav«. Razen teh del sodita v okvirni repertoar še otroški igr, in sicer Gärner - Grünova »Popelka« in »Punkta sava- nja« Saše Skufca. Ze v predsezoni bodo kranjski gledališčniki uprizorili dramo Vase Ocvirka »Mati na pogorišču«, ki so jo naštudiral že v minul sezoni v počastitev odkritja Spomenika revolucije in 20-letnice vstaje. Omenjeno pred- stavo bodo odigrali tudi za abon- maje. Včeraj, v petek, 8. septem- bra, pa je bila že prva vaja za

Zaradi velikih stroškov ob go- stovanju poklicnih gledališč, bo- do le-ta v letošnji sezoni izven abonmajev. V abonmajske pred- stave bo vidjubena le ena pred- stava poklicnega gledališča, s predstav Prešernovega gledališča in pa uspela uprizoritev kranjskega Mladinskega gledališča. Razen že- znanih abonmajev iz prejšnjih let kot so Red Premierski, Red Iskra, Red Kolektivni, Red Mladinski, Red

Dijaški in Red Cetrtek bo letos uveden tudi v gledaliških hišah še po vsem svetu znani Red So- bota. Računajo, da bodo abonmaj- ske predstave popolnoma zame- ne, saj bosta PG v akciji za prilo- gnostev čimvečjega števila ljubi- teljev gledališke umetnosti, zlasti v številnih kranjskih podjetjih, prisločila na pomoč še Občinski Svet Svobod in Občinski Sindikal- ni svet. Navzoči predstavniki ne- katerih kranjskih podjetij, so iz- javili, da je zanimanje za gleda- lišče pri mnogih njihovih članih že zelo veliko, da pa upajo, da se bo njih število še povečalo.

Kar zadeva gledališki kader, bo tega treba ves čas izpopolniti. V kratkem bo izdan poseben razpis, na podlagi katerega se bodo kan- didati lahko vključili v dramsko sekcijo. Zelja gledališkega vod- stva je, da bi bil igralski kader čimštevilnejši, kajti le tako bo prišlo do potrebne razbremenitve nekaterih igralcev, ki so morali zaradi šibkega igralskega ansam- bla odigrati tudi po 5 do 6 vlog na leto, hkrati pa bi se dvigala kvaliteta raven uprizorjenih del.

Za nadaljnjo zapolnitev vrzeli v kranjskem gledališkem ustvar- janju, pa bodo posrbeli člani Mladinskega gledališča, ki so 1. septembra letos dobili poklicnega vodjo, Lacijs Cigoja. Vodil in usmerjal bo delo mladih igral- cev, ki bodo skozi vse leto obiškovali poseben tečaj, se sezna- njali z dramsko igro, dikcijo, z zgodovino gledališke dejavnosti in maskentvom. V kratkem bodo do- bili okvirni repertoar za letošnje sezono, naštudiraljo bodo dve mla- dinski deli. M. Fajon

Številna predavanja v Kranju

Mednarodna konferenca neva- zamih držav v Beogradu je povsed po naših krajih vzbudila veliko zanimanje v javnosti. Ne samo, da so številni gledalci spremljali delo konference po televiziji, tem- več so še pogostejše segali po ti- skanih virih v našem dnevnem in tedenskem tisku. Zaradi velikega zanimanja je idejna komisija OO SZDL sidičala večerj teden po- svet, katerega so se ga udeležili predstavniki OO SZDL, upravni- ki Delavskih univerz ter nekateri

predavateljski kadri z Gorenjske. Na posvetu so razpravljali, kako izredno bogato gradivo konfere- nce, približati našim ljudem. Po vseh komunal se zdaj pripravlja- jo na cikluse predavanj o konfe- renci sami in pa o dečelah, ki so na konferenci sodelovale. To pot emo se pozanimati v Kranju. Tu so pripravili dve grupi predava- teljev, ki bodo v 14 krajih po kranjski občini in pa v centru mesta na izredno zanimiv način podajali gradivo beograjske kon- ference. Predavatelji bodo namreč v dveh grupah po štiri posredo- vali poslušalcem zanimivosti de- žel, ki so sodelovale na konfe- renci v Beogradu in pa razumlji- vo, tudi govorili o pomenu beo- grajske konference same. Zamisel, ki jo nameravajo uresničiti, je izredno dinamična in življenjs- ka. O vsem bomo še poročali. J. k.

Za širšo glasbeno kulturo

Tudi v naših glasbenih šolah so se že odprla šolska vrata. Glas- beno nadarjena mladina dobi va tu vsestransko glasbeno izobrazbo. Reforma glasbenega šolstva v Sloveniji narekuje glasbenim šol- lam, da usposobijo čimveč mla- dega kadra za skupinsko muzi- ranje. Tu so mlajši mladi god- beniki za pihalne in godalne or- kestre, solopovski oddelki za naj- usposobi čimveč dobrih solistov za amaterske pevске zbornice.

Napredek tehnike, radia in te- levizije terja od glasbenih šol čim- več kvalitetnega kadra, vzgo- jenega po sodobnih metodah. Po- trebe narekujejo, naj bi vse glas- bene šole v okrajnih centrih uved- nile predmetni pouk po predmet- niški srednjih glasbenih šol. Le na tej osnovi bodo glasbene šole v okrajnih centrih lahko opravl- jale glasbeno-vzgojno nalogo, ki jo terjata čas in družba.

Glasbena šola v Kranju, naj- starejša in najuspešnejša šola na Gorenjskem, si je zadala nalogo, da uvede že v letošnjem šolskem letu vse predmete po predmetni- lu srednjih glasbenih šol. Zal pa zaradi pomanjkanja finančnih sredstev in učilnic ob začetku šolskega leta tega svojega pro- grama še ne more izvesti. Šolski odbor, profesorski zbor in vodstvo šole so ukrenili vse potrebno, da bi šola ne bila samo glasbeni cen- ter v komuni, temveč, da bi se vpliv njene vzgoje razširil na po- dročje celotnega okraja. Le na ta način bi v kranjskem okraju dvi- gnilo glasbeni amaterizem na višjo stopnjo in ga usmerili na sodobna pota. To bi ne bilo v prid samo glasbeni vzgoji. Podprli bi tudi glasbeno dejavnost v času turi- stične sezone z lastnimi ansambli.

Kot poseben oddelki na glas- benih šolah naj bi uvedli tudi pouk baleta. Na glasbeni šoli v Kranju je bilo ob zaključku preteklega šol- skaga leta 213 učencev. Več ob- solventov šole bo v letošnjem šolskem letu nadaljevalo študij na Srednji glasbeni šoli in na Glas- benih akademiji v Ljubljani.

Za letošnje šolsko leto, ki se je pričelo 6. septembra, je bilo spre- jeto v kranjsko glasbeno šolo 212 učencev, in sicer: na oddelki za klavir 96, na oddelki za godala 72, na oddelki za pihala in tro- bila 28, na oddelki za solopetje pa 14. Učenci morajo obiskovati tudi pouk obveznih stranskih predmetov, ki jim širijo glasbeno obzorje.

V letošnjem šolskem letu se je na glasbeni šoli zvišala učnina in znaša za učence s področja kranjske občine od 500 do 800 dinar-jev mesečno. Učnine so oproščeni samo tisti učenci, ki z uspehom sodelujejo v orkestrih ročne glas- be ali pri godbah na pihala naših kulturno-prosvetnih društev in pri Svobodah.

V preteklem šolskem letu so iz- vedli učenci kranjske glasbene šole 50 izvenšolskih nastopov. Največji uspeh so dosegli mla- dinski godalni orkester, komorni ansambli in solisti višjih letnikov.

Glasbene šole prirejujejo v kon- certni sezoni stalne mladinske koncerte. Razen teh nastopov iz- polnjujejo učenci kulturni pro- gram na proslavah svojih matič- nih šol ter na proslavah množič- nih organizacij in delovnih ko- lektivov.

Zaradi vseplošnega glasbeno- vzgojnega pomena naj bi družba nudila glasbenim šolam še več finančne in moralne pomoči, ker le tako bodo te šole bolj mno- žično dvigale kulturno zavest med ljudstvom.

V našem okraju so glasbene šole na Bledu, na Jozincih, v Kranju, v Lescah, Radovljici, v Skofji Loki in v Trzinu. Poleg teh pa so še društvene glasbene šole pri Svobodah, na teh pouč- njujejo predvsem ljudske instru- mente, kitaro in klavirsko har- moniko. P. L.

KULTURNI MOZAIK

POLJSKI MINISTER V BEOGRADU - V Beograd je prišel poljski minister za kulturo in umetnost Tadeusz Galiński. Galiński je gost sekretarja ZIS za prosveto in kulturo, Kresta Crven- koveškega.

NOVINARJI PRIJATEL- SKIH DEŽEL V LJUBLJANI - Pretekli četrtek je prispela v Ljubljano skupina novinarjev iz prijateljskih afriških dežel. Novinarji so iz Rodezije, Malije, Ugan- de in Njase. Pridružili se jim bo- de še poklicni kolegi iz Združenih arabske republike, Alžira, Indije in Indonezije. Publicisti si bodo ogledali nekatere naše industrijske objekte.

KONGRES NA OHRIDU - Jutri teden se bo pričel na Ohridu 12. kongres bizantologov. Kongres bo pod pokroviteljstvom predsed- nika Tita. Razpravljali bodo o po- litičnih in gospodarskih odnosih Bizanca z južnimi Slovani.

V BOZENU DUBRAVKA TOMŠIČ TRETJA - Na medna- rodnem tekmovanju mladih pia- nistov, ki je bilo v teh dneh, je bila Dubravka Tomšič tretja. Prvi je bil Amerikan Jerome Rose, druga pa Angličinja Norma Fi- scher.

20 TISOČ IZMENJANIH PU- BLIKACIJ - Center za izmenja- vo publikacij pri Bibliografskem inštitutu v Beogradu je letos iz- menjal s tujimi ustanovami dvaj- set tisoč publikacij. Ta center, kakor poročajo, sodeluje s 30 dr- žavami.

GRADIVO Z BEOGRAJSKE KONFERENCE V ITALIJANSKI- NI - Z Reke poročajo, da kani za- ložba Edit natisniti gradivo o BEO- grajski konferenci v italijanskem jeziku.

TRŽASKI GLEDALIŠČNIKI V LJUBLJANI - Orednje sloven- sko gledališče bo pričelo letošnje sezono z »Manevri« Jožeta Javork- ška. Podajali jih bodo tržaski gla- dališčniki!

DELAVNICE TEHNIŠKE TEKSTILNE SOLE V KRANJU
razpisujejo prosta mesta
2 tkalskih mojstrov
Osební prejemki po Pravilniku. Pismene ali ustmene ponudbe sprejemamo do zasedbe razpisanih mest.

Prvi čevljarški tehniki v Sloveniji

Center za izobraževanje čevljarških kadrov v Kranju?

Aprila letos so se sestali v Kranju predstavniki večine slovenskih čevljarških podjetij. Pogovarjali so se o po- trebah po nadaljnjem izobraževanju strokovnih kadrov za potrebe čevljarške industrije pri nas. Sklenjeno je bilo, da se osnuje v okviru sedanje Tehniške čevljarške šole v Kranju center za izobraževanje kadrov v čevljarški industriji. Sprejeli so sklep, da bodo o tem predlogu razpravljali v podjetjih, predlagali določene dopolnitve v program takega Centra in se pogovorili tudi o vpra- šanju, kdo bo finanširal Center. Domenili so se tudi, da bodo o Centru podrobno govorili jeseni in se takrat tudi domenili o soustanoviteljih, finančnih vprašanjih in drugem.

pa so žal brez zadostne strokov- ne izobrazbe. Potrebe po sred- njem strokovnem kadru torej na- raščajo iz leta v leto in tega na- raščanja samo Tehniška čevljar- ska šola v Kranju ne bo mogla omiliti.

Novi gospodarski ukrepi, novi pogledi na sistem našega gospo- darjenja in nadaljnja demokrati- zacija delavskega samoupravlja- nja zahtevajo spremembe tudi pri reševanju vprašanja pomanjkanja strokovnjakov v čevljarški indu- striji. Da je eden glavnih činite- ljev, ki vplivajo na povečanje produktivnosti, dober strokovni kader, menim, da ni treba pose- bej poudarjati. Le-ta lahko naj- več doprineše k racionalnejši or- ganizaciji proizvodnje, pomaga pri odkrivanju skritih rezerv. Hi- tri razvoj tehnike, ki so odraža v našem gospodarskem dogajanju s hitrejšim uvajanjem mehanizaci- je in avtomatizacije v proizvod- njo, zahteva vse več strokovno izpopolnjenih ljudi ter nujno ter- ja upravljanje zgradbo strokov- nosti proizvajalcev. Decentraliza- cija upravljanja v našem gospo- darstvu doživlja z novimi gospo- darskimi ukrepi in prenašanjem večine pristojnosti od centralnih upravnih organov na neposredne

proizvajalce vedno večje spre- membe in zahteva večjo strokov- nost in več znanja siceršnega pro- izvajalca.

Spridlo vsega tega je umljivo, zakaj in čemu takšen poudarek na strokovnem izobraževanju ka- drov v čevljarški industriji. Delo- vna mesta v osnovni proizvodnji te gospodarske panoge je moč razdeliti v štiri skupine:

- 1. delovna mesta, ki zahtevajo ozko specializacijo zaradi po- drobne delitve dela;
 - 2. delovna mesta, ki zahtevajo širše področje znanja in kjer je treba obvladati več sorodnih delovnih operacij;
 - 3. nižja in srednja vodstvena delovna mesta v tehnično - admi- nistrativni pripravi proizvodnje, kjer je treba obvladati specifična dela tehnološkega procesa;
 - 4. višja vodilna delovna mesta ter enakovredna strokovno-anali- ska delovna mesta v pripravi in razvoju, kjer je treba obvladati natančno tehnološki proces in or- ganizirati delo.
- O tem so na široko razpravljali slovenski proizvajalci obutve na aprilskem sestanku v Kranju. Sporazumeli so se tudi že o pred- vidnih profilih posameznih stop- nenj izobraževanja, katerih zna- čilnosti so:
1. Prva stopnja izobraževanja naj bi bilo uvajanje in pritrjevanje nekvificirane delovne sile za delo na posameznih delovnih me- stih. To bi bila najmasovnejša oblika in bi jo uvajali v posamez- nih podjetjih, če se ni uveljavila.

2. Druga stopnja bi bila izpo- lnjevanje že pritrjenih delav- cev, da bodo obvladali skupino sorodnih delovnih operacij in si tako pridobili poklice, kot so na primer: prikojevalec zgornjih delov, obdelovalec spodnjih delov, obdelovalec zgornjih delov, prešiva- lica zgornjih delov, cvikar, pri- trjevalec spodnjih delov, vulkani- zer, finišer obutve itd. Teoretični del izobraževanja bi posredovali predvideni Center za izobraževa- nje kadrov v čevljarški industriji v Kranju, praktični del pa bi bil v tovarniških centrih za izobraz- bo.

3. Tretja stopnja izobraževanja bi bilo pripravljanje kadrov za nižja in srednja vodilna delovna mesta. Le-te izobražuje že dve leti Tehniška čevljarška šola v Kranju prvi tehniki pa že delajo v nekaterih podjetjih.

4. Četrta stopnja pa bi zajema- la izobraževanje za višja vodilna delovna mesta. Kadri bi se spe- cializirali za posamezna področja v sodelovanju s Centrom in ob podpori drugih strokovnih usta- nov in inštitutov.

Možnosti za uresničitev predla- ganega koncepta izobraževanja so in sedaj je največ odvisno od za- interesiranih podjetij za proizvod- njo obutve v Sloveniji. Če bo do- volj takih, ki bodo pripravljena sodelovati kot soustanovitelji Cen- tra za izobraževanje v čevljarški industriji in če bodo prispevala potrebna denarna sredstva, potem tudi problemov okrog predavateljskega kadra ne bo. Primer, kako je moč z malenkostnimi sredstvi, a z veliko voljo dosegati uspehe, je

dvoletno delovanje Tehniške čevljar- ske šole. Šolski svet te usta- nove je znal uspešno povezati teoretični pouk s prakso in po- trebami čevljarških podjetij. Di- jaki opravljajo vse prakso v svojih obdelovalnih, študirajo stroje, material, tehnologijo v svojih obratih in tako spreji odzivajo odgovore na mnogotere probleme v proizvodnji, organizaciji, itd. Diplomatske naloge prvih diplomiranih tehnikov te šole so polzaka- rni, da prvi čevljarški tehniki pri nas ne obvladajo samo strokov- nih predmetov, marveč znajo do- bro povezovati svoje praktične iz- kušnje iz obratov s teoretičnimi osnovami ekonomike.

Predvideni sistem izobraževanja kadrov v čevljarški industriji je treba torej čimprej postaviti na trdno osnovo in ga začeti izvajati. Kako je to mogoče storiti, kakšne so začetne težave in od kod dobiti potrebne predavatelje, to vse danes ni več skrivnost. Ka- kor je uspelo uresničiti davno že- ljo mnogih delavcev v tovarnah obutve, ko so si želeli tehniške srednje šole, tako je mogoče ures- ničiti tudi zamisel predvidenega Centra v Kranju.

Jesen že trka na vrata. Z njo pa se približuje torej napovedani sestanek predstavnikov proizva- jalcev obutve in s tem usoda predvidenega centra. Vprašanje: KAKO POMAGATI NAŠI INDU- STRIJI OBUTVE, DA NE BO VENOMER CAPLJALA ZA DRU- GIMI INDUSTRIJSKIMI PANO- GAMI, SAJ JE SKORAJDA BREZ STROKOVNIH KADROV? je torej še vedno pereče, in če izva- nemo prizadevanja Tehniške čevl- jarške šole v Kranju, kaj poseb- nega v tej smeri se nihče ni ukrenil.

Konec preteklega meseca je di- plomiralo na Tehniški čevljarški

Dušan Rebolj

Kratke zanimivosti

Znane filmske zvezde, ki tiv vedno spremljal, dokler ni rlovljo po svojih visokih film- skih honorarjih, zelo nerade iz- polnjujejo svoje obveznosti do davčnih uradov. Tako Gina Lolo- brigida dolguje italijanskim davčnim oblastem čez 11 milijon- nov lir, švedska filmska igralka Anita Ekberg pa okoli 120 mi- lijonov lir.

V nekem naselju v zahodni Ameriki so se žene jezile, da jih moške v nedeljo popoldne zane- marjajo zaradi nogometa; skle- nile so ustanoviti svoje lastno društvo in se pomeriti z moškimi v nogometu. Ze pri prvem sre- čanju so zmagale z dvema gola- ma razlike.

Neka 25-letna Parižanka je imela tako ljubosumnega moža, da je ta najel detektiva, ki jo je sledil na vsakem koraku. Če- prav je bil detektiv spreten pri svojem delu, ga je mlada žena kmalu odkrila. Prišla je pogov- or z njim in sprejela povabilo na kavo. Od takrat jo je detek-

Električna svetloba brez toka

Nenavaden pojav so zabeležili pri nekem novem radijskem od- dajniku, ki so ga montirali v mor- nariškem glavnem stanu v glav- nem mestu Avstralije. Oddajnik izžareva tako močno magnetno polje, da neonska cev, ki jo ne- kdo v bližini oddajnika drži v roki, zažari, čeprav ni v zvezi z izvorom električnega toka. Zično

ograj, ki je bila napeljana okoli stavbe, v kateri je bil oddajnik, so morali podreti, ker je med de- lovanjem oddajnika postala rdeče žareča in je sežgala vso travo. Mizarji in stavbarji so morali v stavbi uporabljati samo lesene žeblice, ker so se železni tako se- greli, da jih ni bilo mogoče pri- jeti. Ljudem pa oddajnik ne mo-

Gigantska eksplozija v vesolju

Sele sedaj so lahko astronomi opazovali gigantiko katastrofo, ki je bila v vesolju pred 800 milijoni leti. Neka zvezda, verjetno ve- lika kot naše sonce, je eksplodi- rala. Vsi planeti, ki so bili v bli- žini te zvezde, so zgoreli v nekaj sekundah. Čeprav se je to pripetilo pred 800 milijoni let, so to opazili šele sedaj, ko so svetlobni žarki prispeli na zemljo.

Dr. Fritz Zwicky z observatori- ja Mount Palomar v Kaliforniji je vse to sporočil pred dnevi na mednarodnem astronomskem sre- čanju. Po njegovih podatkih je bila svetloba ob tej eksploziji milijonkrat močnejša od svetlobe sonca. Vzroka te katastrofe o ve- solju verjetno nikoli ne bo mo- goče ugotoviti. Takšne eksplozije, pogosto manj obsežne, se pripetijo povprečno vsakih 300 let.

Za smeh

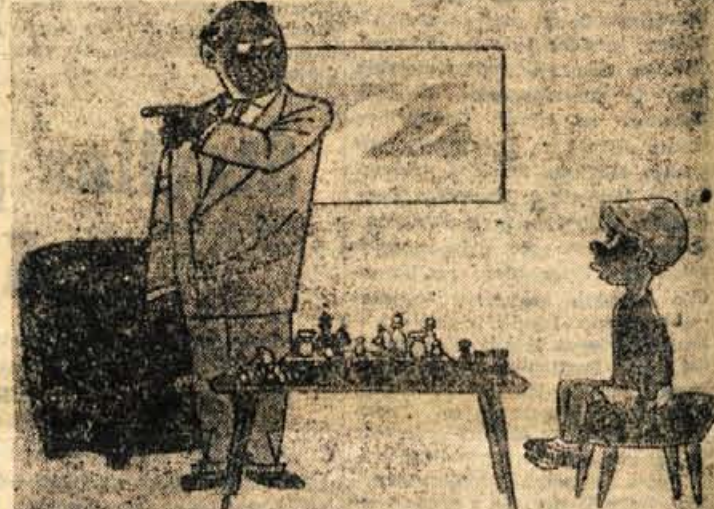
Ne zanima me kako je to delala tvoja mama.

Paradoks

Neka ženska je prijavila v Pa- sadaeni (Kalifornija) nenavadnega vlomila. Ze večkrat je, tako je povedala, nepovabljeni nočni obis- kovalec epizelal skozi okno v njeno stanovanje. Proti pričako- vanju pa ni ničesar ukradel, am- pak vsakokrat vtaknil v njeno denarnico nekaj denarja. Denar - 49 dolarjev - je ženska izročila policiji.

Prav ljubica, vrgla bova dinar. Grb pomeni prijateljstvo, ševilka pa zaroko

Vedno, ko si v dveh potezah mat, me spodiš v posteljo

Pasneti film je razkril vzroke n esreče v skalah Grossglocknera. Pet nemških planincev doma iz Essena je zgubilo življenje zaradi preveč dolgega zadrževanja na soncu. Pozneje jih je mogla in snežni vihar zatekel v steni. Ko je prišla reševalna skupina do njih so našli samo še 5 trupel. Čeprav so bili dobro opremljeni in izkušeni alpinisti niso zdržali nuri v skali 3800 m visokega Grossglocknerja, najvišjega vrha v avstrijskih Alpah

20 mrtvih pri železniški nesreči

Huda železniška nesreča, ki je terjala 18 mrtvih in deset ranje- nih, se je pripetila pred dnevi na progi med postajama Vrčno in Karlovec na Češkem. Potniški vlak se je zaletel v tovornega, ki je stal na stranskem tiru, in es- cer zaradi malomarnosti kretni- čarja. Preiskava katastrofe še ni zaključena. Druga železniška ne- sreča se je pripetila v Španiji in terjala dva mrtva in petdeset ran- njenih. Brzi vlak, ki je vozil iz Pabla de Segur proti Barceloni, je iztiril v bližini mesta Mon- cada, 13 kilometrov pred Barce- lono, pri čemer sta lokomotiva in prvi potniški vagon strmozglavila v prepad. Reševalna dela so tra- jala vso noč.

Nevšečnosti kubizma

Neki Picassojev prijatelj - ko je bil slikar še v polnem zaletu kubističnega ustvarjanja - je obis- kal umetnika in ga našel zas- krbljenega pred slikarskim plat- nom; slika je bila polna geome- trijskih likov.

«Zakaj ste tako zaskrbljen?» je umetnika vprašal prijatelj.

«Nos ni dober,» mu je razda- ženo odgovoril Picasso, «rad bi ga popravi!»

Prijatelj se je zastrmel v sliko in vprašal: «Zakaj pa ga ne po- pravite?»

«Ne morem ga najti!» je jezno vzkliknil Picasso.

RTV LJUBLJANA		RADIJSKI IN TELEVIZIJSKI SPORED		Televizijski spored																					
Poročila poslušajte vsak dan ob 5.05., 6., 7., 8., 10., 13., 15., 22., 23., 24. in radijski dnevnik ob 19.30, ob nedeljah pa ob 6.05., 7., 9., 13., 15., 22., 23., 24., radijski dnevnik ob 19.30.		OD NEDELJE, 10. SEPTEBRA DO SOBOTE, 16. SEPTEBRA		NEDELJA, 10. septembra																					
6.30 Reklame	6.40 Vedri zvoki	7.15 Pihalna godba igra koračnice	7.30 Radijski koledar in prireditve dneva	7.35 V tridretnem taktu	8.00 Mladinska radijska igra																				
8.55 Orgle in orglice	9.05 Z zabavno glasbo v novi teden	9.45 Štiri črnske duhovne pesmi	10.00 Se pomnite, tovarši...	10.30 Po domače	10.50 Nedeljska reportaža																				
11.40 Morje - reportaža ob dnevu Jugoslovanske mornarice	12.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo	13.30 Za našo vas	13.50 Pol ure z velikimi zabavnimi orkestri	14.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - II.	15.15 Reklame																				
15.30 Najhben mozaik melodij	16.00 Igramo za vas	17.00 Sportno popoldne	20.00 Zabavni zvoki za vse	21.00 Sportna poročila	21.10 Simfonija št. 6 v h-molu																				
23.05 Nočni koncert operne glasbe																									
PONEDELJEK, 11. septembra		8.05 Pojo zbor p. v. Svečnikov 8.30 Kvintet Jožeta Kampača 8.55 Oddaja za otroke 9.25 Basist Miroslav Čengalovič v vlogi Susannina 10.15 Zabavni potpuri 11.30 Štirje glasbeni utrinki 11.41 Baritonist Tone Kozlevčar zapoje tri pesmi 11.50 Poema Lyrique 12.00 Kvartet »Štirje fantje« 12.15 Kmetijski nasveti - Janko Lipovec: Skladičenje jabolk in hrusk 12.25 Melodije za opoldne 13.30 Po naši lopi deželi... 13.55 Orkester Slovenske filharmonije dirigira Samo Hubad 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo 15.40 Zabavni zbori 16.00 Naši popotniki na tujem		SREDA, 13. septembra 8.05 Počarček v mladinski glasbeni redakciji 8.30 Anaambel Mojmir Sepeta 8.55 Oddaja za Cicibane 9.25 Sopek Škerjančevih skladb 9.40 Muzikalni dokumenti 10.15 Ali vam ugaja? 11.00 S popevkami po svetu 11.30 Deset minut iz naše beležnice 11.40 Serenada za godala 12.00 Trio Avgusta Stanka 12.15 Kmetijski nasveti - Janko Lipovec: Najpogostejše bolezni v skladiščih 12.25 Melodije za opoldne 13.30 Poje oktet Koroških akademikov 13.50 Trije valčki 14.05 Radijska šola za srednje stopnjo 14.35 Glasbena medigra 14.40 Skladbe Radovana Gobca 15.40 Koncert za flavto in orkester v D-duru 16.00 Radijska univerza 16.15 Koncert po željah poslušalcev 17.15 V sredo popoldne pri radijskem sprejemniku 18.00 Četrte ure s kvartetom Jožeta Privška 18.15 Popevke in zabavne melodije 18.45 Sport in športniki 20.00 Najhna prodajalna plošč 21.00 Koncert opernih melodij s solisti ljubljanske Opere 22.15 Zaplešite z nami 23.05 Nočni koncert		TOREK, 12. septembra 8.05 Orkestralni odlomki iz oper 8.30 Zvoki za prijetno razvedrilo 8.55 Radijska šola za srednje stopnjo 9.25 Četrte ure z orkestrom Stern 9.40 Poje ženski vokalni kvartet 10.15 Simfonični orkester Jugoslovanske Radio televizije 11.00 Pet pevcev - pet popevk 11.15 Branje za vroče dni 11.35 Poje tenorist Drago Starc 11.41 Prizori iz marionetne igre 12.00 Pesmi slovenskih skladateljev poje otroški in mladinski pevski zbor 12.15 Kmetijski nasveti - Ing. Štefan Erjavec: Sejmo še več krmskega ječmena 12.25 Melodije za opoldne 13.30 Prizori iz Puccinijevih opere Turandot 14.05 Radijska šola za višjo stopnjo 14.35 Pesmi in ples Jugoslovanskih narodov 15.40 Tri junjske pesmi 16.00 Počitniška zgodba 16.20 Zvočni kaleidoskop 17.15 Simfonija št. 6 v E-duru 18.00 Človek in zdravje 18.10 Od plesišča do plesišča 18.45 Ljudski parlament 20.00 Zbor Slovenske filharmonije 20.30 Radijska igra 21.28 Recitativ za violino in godala 21.33 Plesni orkester RTV Ljubljana 22.15 Kvartete op. 12 v Es-duru 22.40 Italijanska suita za violino in klavir 23.05 Pesna glasba		ČETRTEK, 14. septembra 8.05 Jutranji spored slovenske glasbe 8.40 Glasbena oddaja za cicibane 8.55 Radijska šola za višjo stopnjo 9.25 Zvočni magazin 10.15 V svetu opernih melodij 11.00 Poje zbor Srednje glasbene šole 11.15 Branje za vroče dni 11.35 Češki in jugoslovanski zabavni ansambli in vokalni solisti 12.00 Zvenele so orglice		SOBOTA, 16. septembra 8.05 Glasba ob delu 8.40 Koncert za trobento in orkester 8.55 Pionirski tehnik 9.15 Hammond orgle 9.25 Operni preizkus Madame Butterfly 10.15 Zvoki za zabavo 11.00 Ciklus pesmi 11.15 Intermezzo s pihal 11.30 Otroški plesi 11.40 Priljubljene popevke 12.00 Narodni motivi... 12.15 Kmetijski nasveti - Ing. Jože Španring: Opis plemenitih sort za letošnjo sezono 12.25 Melodije za opoldne 13.30 Poje zbor Višje pedagoške šole		NEDELJA, 10. septembra NEDELJA, 10. septembra Sportno popoldne 19.30 Velesojemski program 20.00 Sedem dni 20.45 Celovečerni umetniški film 19.30 Velesojemski program		PONEDELJEK, 11. septembra 20.00 TV dnevnik 20.20 Tedenski športni pregled 20.35 Džungla - TV drama		TOREK, 12. septembra 21.00 Prenos sporeda italijanske televizije		SREDA, 13. septembra 20.00 TV dnevnik 20.20 TV helikopter 20.35 Velesojemski program 20.50 Modna revija 21.50 Portreti in srečanja		ČETRTEK, 14. septembra 10.30 TV v šoli 19.30 TV obzorje 20.00 TV dnevnik 20.20 TV kiosk 20.30 Zabavno glasbena oddaja 21.10 Slikar Franjo Golob - kulturna oddaja 21.25 TV pošta		PETEK, 15. septembra 19.30 Velesojemski program 20.00 TV dnevnik 20.20 Celovečerni umetniški film		SOBOTA, 16. septembra 18.00 Oddaja za otroke 18.45 Velvet serijski film 19.20 Velesojemski program 20.00 TV dnevnik 20.20 TV kiosk 20.30 Blok v sončni ulici - zabavno glasbena oddaja 20.54 Melodije za prijeten konec tedna 22.20 Festival napolitanskih pesmi Pogled iz vile - TV film	

MODA

Garderoba dvajsetletnice

Dvajsetletno dekletu, ki študira ali dela v uradu ali tovarni, se ukvarja s športom in prebije večji del svojega časa na svežem zraku...

Najtežje je vzpostaviti neko ravnovesje med obleko za učenje in delo in tisto, ki jo nameravate obleči ob svečanih priložnostih...

Krna, ki je letos tako hitro osvojila kreatorje letošnje mode, pa tudi konfekcije, ne obravnava kot luksuz, posebno, če je dopolnjevanje blagu.

Ni potrebno, da ste nevoščilive tistim ženam, ki nosijo "damske" obleke, posebno večerne, in si mislite pri tem, da so si samo starostje izmislile, da take obleke ne pristajajo mladim.

Prav tako je treba potopiti v vročo vodo tudi gumijast oboč. Pazljivo očistimo in oprano sadje ali zelenjavo napolnimo v tako pripravljene kozarce, takoj preljevamo z ustreznim prekuhanim raztopino sladkorja ali soli in zapremo.

vam bodo zavidale žene v letih, saj njim kaj takega ni dovoljeno. Počnejše bodo obleke enostavno, ne preveč ozko, koktail obleke temne barve, toda nikakor ne črne.

Kakor ste videla, je več stvari, ki niso primerne za dvajsetletna dekleta, ker ima vsaka življenjska doba svoje mikavnosti in to je treba v polni meri izkoristiti ter se podrežati stilu in svoji postavi.

Tudi za obutev velja praktičnost in udobnost, kakor za vse druge dele garderobe. Čevlje z visoko peto obutev samo večer. Če dan nosite športne čevlje, v katerih lahko hodite in se ne utrudite tako kmalu.

In nakit? Nekaj nizov živobarvnih ogrlic, skromna broška in zapetnica, bi bilo vse najpotrebnejše. Pozlačeni nakit, težke verige vaših mamic in starih mamic, naj vas ne mikajo, saj bi take bile podobne dekletcu, ki je za eno popoldne ukradko iz mamine skrinjice nakit, da bi se postavila pred prijateljicami, in ne razumnemu dvajsetletnemu dekletu, ki ve, kaj mu pristaja; ena največjih mikavnosti sta še vedno skromnost in enostavnost.

Jesenski plašč se prav posebno podrežajo novi modni zahtevi

Razgovor o modi

DOKUMENTI!

IVAN JAN

CANKARJEVCI

Napetost in negotovost sta že popuščala, kar je bilo za utrujene fante kakor naročeno.

Iz opazovalnice, ki je bila v zgornji lini Debeljakevega hleva, je bil dober razgled daleč po okolici. Posebno še z daljnogledom. Najvažnejša je bila pač cesta.

Jutro se je odmaknilo, ko je stražar pri lini sporočil, da je opazil neko premikajočo se kolono. Komandant Gregorčič in komandir Bernard sta bila takoj ob njem. S pomočjo daljnogleda so našli 52 postav. Nemških! Sli so v raztegnjeni koloni, v precejšnjem razmaku, drug od drugega. To je pomenilo, da v bližini slutijo partizane. Morda so bili še kaj bolje poučeni o njih?

Poveljstvo se je naglo odločilo: postavili jim bomo zasedo! Borci so pritekli v zbor, kot da bi komaj čakali na to priložnost. Prav nič ni kazalo, da bi bili neprespani od poti. Gregorčič in Bernard sta medtem že sklenila, kam se bodo ugnezdili. Kraj za zasedo ni bil kdo ve kako primeren, kajti pravega kritja tam ni bilo. Otrpli od mraza in napetosti so pričakovali, kdaj se bodo izza ovinka prikazali Nemci, saj je od Zaprevalj do Rovt le kakšne pol ure hoda...

V največji tišini in napetosti se je pokazalo čelo kolone. Nemci so prihajali previdno in v precejšnjem razmaku. Bili so že blizu in vsak je z očmi lovil svojega. Predhodnica se je že približala začetku zasede, a Gregorčičevega začetnega strela še vedno ni bilo. Gledali so jih čisto od blizu, mirni a istočasno vznemirjeni. Nič kaj prijazno ni bilo, da so bili Neme razpotegnjeni v tako dolgo kolono. Kazalo je, kot da so slutili, da so v bližini partizani.

Tedaj se je zgodilo nekaj nepričakovanega. Sicer nekaj čisto nepomembnega, kar pa je bilo za konec tega dogodka sila važno: Nemci so s seboj pripeljali tudi dva dresirana psa. To in pa prisotnost živih bitij, je splašalo nekega nesrečnega zajca, da se je v svoji stiski pometal med zasedo in kolono. Zajec se je najprej pognal po cesti, potem pa je zaplaval v sneg. Za njim sta se pognala dva psa in nastal je lov, ki je bil, kot je kazalo, za Nemce nepredvidena zabava. Če je tu zajec, partizanov gotovo ni v bližini! Toda Nemci so bili dobri vojaki: medtem ko se je glavčina začela približevati čelu, in se tako zbijati na kup, je izvidnica previdno in še vedno v razmaku počasi napredovala. Ostali so se še vedno zaustavljali in se smejali lovu, vodja izvidnice pa je pogledoval okoli sebe, od kod zajec. Nenadoma se je zdrznil in kazalo je, da je ob cesti opazil sledove. Vodja nemške izvidnice je molče zamahnil z rokami, in njegovji ljudje so se razpršili v strelsko vrsto, ne da bi partizane opazili. Zabave z zajcem pa še ni bilo konec... vendar so zdaj tudi tisti v gruči postali pozorni. Kaj naj bi vendar našla njihova izvidnica!

Tedaj je počilo: najprej enkrat, potem so zaregljali rafali, da je kar bobnelo. Nemci so se že po prvih streljih valjali po tleh.

Tisti Nemci, ki niso takoj padli, so že streljali iz zaklonov. Najnevarnejši strelji so leteli izra neke škarpe. Partizanski kuhar, ki se je pridrlal pred to škarpo, je bil zadet od rafalov, ki so sikali od tam. Nемец, skrit tam zadrž, je streljal dobro in predrzno.

O tem pripoveduje Ambrožič-Božo: »Opazil sem njegov hrbet, pomeril in ga zadel v vrat. Nekaj Nemecev se je skrivalo še med hišami, a smo jih tudi kmalu pokončali.

Zaradi izkušenj drugih, sem se k cesti raje kar povaljal. Tista psa kljub uničenim gospodarjem nista hotela od tam. Pri pobiranju orožja je nekdo izmed nas ob cesti našel še živga policista. Na njem je ležal pes in se delal, kot da je mrtev...

DOKUMENTI!

V sezoni konzerviranja

Res je, da je čas za konzerviranje dela sadja in zelenjave že preteklo, vendar nam še vedno preostaja precejšnje število raznih sadežev in zelenjave, ki jih velja konzervirati. Če v tem delu niste posebno veščini in se vam ta ali oni kozarec ozimnice rad pokvari, vam bo prav prišlo nekaj splošnih zahtev tega zahtevnega gospodinj-skega opravila.

Alkohol lahko ohrani sadje, seveda če je mešanica dovolj močna. Zelenjavo (kumariče, paprike) navadno konzerviramo v močnem kislu.

V močno koncentrirani raztopini sladkorja se sadje tudi ne more kvariti. Zato se nam tudi pravilno kuhani sirupi, marmelade in džemi ne kvarijo.

Bistvo konzerviranja je predvsem v tem, da odstranimo čim več mikroorganizmov, ki se razmnožujejo na vseh predmetih in tako tudi na sadju in zelenjavi; pri kuhanju (v tem primeru sterilizaciji) uničimo še tiste, ki jih nismo odstranili s pranjem. Z dodajanjem konzervirnih sredstev preprečimo, da bi se preostali mikroorganizmi mogli razvijati. Pri konzerviranju sadnih sokov (s pomočjo Sokovniča in kompotov ter razne zelenjave v patentnih kozarcih nam v borbi proti škodljivcem pomaga brezvodni prostor, ki nastane po ohlajenju steklenic in kozarcev med vakuom in pokrovom. Zaradi tega brezvodnega prostora ostanejo posode zapetel seveda, če so pokrovi nepoškodovani, mikroorganizmi pa nimajo potrebnih pogojev za življenje.

Ker pri shranjevanju hrane v patentne kozarce navadno ne uporabljamo konzervirnih sredstev, (če sladkamo ali solimo, stori-mo to le zaradi dobrega okusa sadja ali zelenjave), moramo posodo zelo dobro pripraviti, jo temeljito napolniti in na koncu sterilizirati.

Najbolje je, če kozarce prekuhamo in jih vzamemo iz vroče vode šele tik pred polnjenjem.

Prav tako je treba potopiti v vročo vodo tudi gumijast oboč. Pazljivo očistimo in oprano sadje ali zelenjavo napolnimo v tako pripravljene kozarce, takoj preljevamo z ustreznim prekuhanim raztopino sladkorja ali soli in zapremo.

Za sterilizacijo lahko najbolje uporabimo velik lonec (kot za kuhanje perila). Na dnu posode lahko položimo slamo ali primerno krpo, da se kozarci dna ne bodo dotikali. Vode naj bo v posodi toliko, da bo približno 3/4 kozarca potopljena, nikakor pa ne sme segati preko pokrova patentnega kozarca. Najbolje je, če voda zelo hitro zavre. Steriliziramo toliko časa, kolikor je drugače potrebno, da je to silo ono sadje oziroma zelenjava skuhano.

Prvi tečaj na Zavodu za napredek gospodinjstva

Ob koncu tega meseca bodo na okrajnem zavodu za napredek gospodinjstva začeli s tečajem za pridobitev naziva kvalificirane kuharice in tako odprli letošnjo izobraževalno sezono. Ze v začetku oktobra bo na zavodu tudi tečaj za pridobitev polkvalifikacije. Za prvi tečaj je že prijaviteljno toliko polkvalificiranih kuharic iz gorenjskih obratov družbene prehrane in zdravstvenih ustanov, da bodo morali nekatero prijavitelke odložiti za enak tečaj, ki ga bodo pripravili v zimskih mesecih.

Prav zanimivo je, da se za omenjene tečaje bolj in bolj zanimajo tudi mlajše kandidatk. To nam potrjuje, da si je poklic kuharice z možnostjo pridobitve polkvalifikacije in kvalifikacije naziva pridobil potreben ugled in je zanj dovolj zanimanja.

Ker pa je kljub temu po obra-

tilih družbene prehrane še zelo malo potrebnega kadra, imajo zato vse, ki želijo obiskovati tečaje, precej težav, da dobijo potreben dopust. Tečaj namreč traja 2 cela dneva v tednu. Tečajnice si največkrat pomagajo tako, da uporabijo prosti dan, ki jim že pripada, dogaja pa se čisto, da morajo za obisk tečaja uporabiti redni letni dopust. Čeprav je razumljivo, da je zaradi največkrat majhnega števila osebja v kuhinjah težko po več dni pogrešati kuharico, ki želi obiskovati tečaj za kvalifikacijo ali polkvalifikacijo, bi bilo vseeno zaželeno, da bi imeli pristojni upravni organi za to več razumevanja. Od višje izobraževalne kuharskega kadra ima brez dvoma korist predvsem obrat družbene prehrane in seveda tisti, ki se v njem hranijo.

M. Sosč

Bans Werner Riecher

POBORAŽENI

Filusch je pograbil Italijana, ki je bil zvrven... »Ti in tvoj Musofini!« je dejal. Guebler in Grundmann sta planila in ju ločila. Prisel je Hahnemann in vprašal prostovoljca, kaj so dogaja. »Mene tepla!« Filusch je stal poleg in se rožal. »Rika!« je dejal. »To se ne sme več pripetiti, Filusch.« Hahnemann je dregnil Filuscha in tihó dejal: »Navadno ozranc.« Zvečer so ležali na slami in zrlil v nebo. Nad njimi je nonahno brnelo. Na obzorju je bilo ališati vihar s fronte. Guebler je šel strela in zadele. Proti jutru je pričelo lahno deževati. »Vol k meni!« je prihodnjega jutra dejal Buschmann. Stali so krog njega in ga gledali. Z oblaknega neba je živo prišel dež. »Da,« je dejal Buschmann, »poostojatelj!« Pokaljal je in dejal: »Torej, kdor bo prostovoljno odšel v ujetništvo, bride pred vojaško sodišče. Kdor pade v ujetništvo, budo postavlili pred vojaško sodišče. Pe vojni budo proučili vsak posamezen primer posebej.« »Takrat bo prepoznano,« je zamrmral Guebler. »Kaj je, Guebler?« je dejal naradnik. »Nič, gospod narednik,« je dejal Guebler.

»Da, in kdorkoli bo zbiral razmetane letake in jih širil, bo ustreljen.« »Prav, pa neprej?« je zamrmral Guebler. »Kaj brblja Guebler?« »Dejal sem le, da so tako ali tako same laži.« »Tako je,« je dejal Buschmann, »same laži.« »Drži vendar enkrat svoj gobec!« je dejal Hahnemann. »Zapomnite si to z ujetništvom,« je znova začel Buschmann. »V ujetništvo je takrat, če je položaj brezupen, to pomeni, kadar nimate več streliva ali, če se ne morete več umakniti. Spomnite se vojaškega sodišča!« »Na evidecne v Kanadi!« je začepetal Filusch. Hahnemann se je jezno obrnil. »Zapri gobec!« je dejal. Popoldne so se umaknili v ožji gal. Deževalo je v tankih curkih. Postavili so šotore in zlezli pod nje. V šotore je tekla voda. Izkopali so prekope in jarke ter vse zamažili z zemljo. Hahnemann je prinesel grunofon iz avtomobila. Vrtili so ploščo za ploščo. Some ameriške swinge. »Kaj pomeni ta črna glasba?« je dejal Buschmann, ko je prišel mimo. »Ze vnaprej se moramo osmačiti z njo,« je dejal Guebler. »Le previdno,« je dejal Buschmann, »le previdno!« Do prihodnjega dne so ostali pod šotori, od nasa do časa grahiti in tako pustili, da je po njih deževalo. Potem se je spet zjasnilo. Zvečer so se spet odpeljali nazaj. V pozni popoldanski svetlobi so prek kozarnih polj spet prišel letalski lovski letala. Padali so v jarke, stekli čez polja in pustili avtomobile na cesti. Zatem so se odpeljali v gore. Ležali so v nekem ožjem gaju pri St. Pietru. Iz gajda je vstajalo živo in megleno jutro. SNLali so eksplozije granat, ki so padale v dreve pred njimi. Zadržki so bili redni za nepričakovan. »Delovni toposi!« je dejal Grundmann.

Spet je deževalo. Oblaki so viseli nizko nad ožjim gajem. »Prekleti gnoj!« je dejal Bejferke. »Le misno, mladenč,« je dejal Filusch,« je mima. Streljanje je prenehalo z jutranjo zoro. Na avtomobile so naložili težke toleznike pragove in deske. V ožjem gaju je stalo kakih deset mezgov s sklonjenimi glavami. »Bejferke in Konz naj pripeljeta meze na vrh,« je dejal Buschmann. Ostali so zlezli na avtomobile in se odpeljali navzgor proti hribom. Nepremičnost je deževalo. Avtomobili so se zaustavili na prelazu. Vozniki so izstrelili deske in pragove, obrnili avtomobile in se odpeljali nazaj, navzdol po ovinkasti cesti. Guebler in Grundmann sta odšla s Filuschem navzgor po hribu do njihove luknje, ki jo je pred dnevi označil Buschmann. »Ustavite se, smetajo vas!« je zavpil za njima Hahnemann, ki je stal na cesti. Obrnila sta se. »Filusch!« je dejal Grundmann. Hahnemann je stal neki moški s filmskim aparatom in ju smeval. »Tako,« je vnil, »poslavite se takole in stopajte malo proti levi, povsem neprišljeno, prosim, povsem neprišljeno.« »Fustite strojnico, naj vam pristoje vsi, povsem prosta, prosim.« Stala sta in ga gledala. Filusch je postavil eno nogo naprej in porinil roko v plašč. »Morda me bo videla moja žena,« je dejal. »Se v skupnem grobu bi nas fotografirali,« je dejal Guebler. »Pojdite dalje,« je vzkliknil spodaj. »In povsem neprišljeno, prosim, povsem neprišljeno.« »Smo v vojni ali v filmskem snemanju?« je dejal Grundmann. »Dokler,« je dejal Guebler, »ne bomo na daljši...«

Našli so svojo luknjo, ki je bila že razsireljena, toda tako majhna in ozka, da so lahko sedeli v njej le s strahotnimi nogami. Sedli so na skale in gledali na cesto. Spodaj so avtomobili prevažali deske in pragove. Potem so zagledali Bejferkeja in Konz, ki sta se vzpenjala po cesti s svojimi mezzi. Zajahala sta vsak svojega meza in sedela v sedlih tako, kot da svoj živ dan nista počujala kaj drugega. Bejferke je pripeljal dva meza, ki sta bila videti velika in močna. Naju je naložil nekaj pragov in ju gnal pred seboj. »Imbral sem si najboljša,« je dejal. »Dobre živali,« je dejal Filusch. »Štoda, doma bi jih lahko koristno uporabil,« Čez hrib je prišel Buschmann. »No,« je dejal, »ste zadovoljni?« »Luknja je nekam majhna,« je dejal Guebler. »Majhna luknja je vedno boljša, v njej je topleje.« »Bejferke bo prišel k meni in mi pomagal graditi bunker,« je dejal potem in kar med poljo snel Bejferkeja. »Tako prišnite,« je zavpil Gueblerju, »im hitreje, tem bolje. Zdal nimamo več mnogo časa.« Guebler je odgal meza s seboj po hribu. Dirjala sta pred njim in mirno ter varno sestopala po skalovju. Na cesti je obema naložil po dva praga, ju poskušal uravnovežati in nagnal meza spet navzgor. Na pol poti je srečal Bejferkeja. »Najprej za Buschmanno,« je dejal. »Pa ni,« je dejal Guebler, »kdaj bomo gradili mi?« »Pozneje, za nami,« je dejal Bejferke. Izgovoril je pragove pri Buschmannu in spet odšel navzdol z mezgoma. Buschmannov bunker so gradili Konz, Bejferke in Filusch.

DOKUMENTI!

ŠPORT • ŠPORT • ŠPORT • ŠPORT • ŠPORT • ŠPORT • ŠPORT • ŠPORT • ŠPORT • ŠPORT

Državno prvenstvo v plavanju v Beogradu končano

Triglav - najbolj izenačena ekipa

BOGATAJEVA IN KOBIJEVA DOSTOJNI NASLEDNJI KONCILJEVE IN VUKIČEVE

Preteklo sredo ponoči so se z državnega prvenstva v plavanju, ki je bilo te dni v Beogradu, vrnili v Kranj plavalci in plavalke Triglava. Ker gre tu za izreden uspeh domačih plavalcev in plavalk, smo se odločili, da našo športno javnost podrobneje seznanimo z delom in uspehi kranjskega Triglava.

Na dodecanjih tekmovalnih zmagah Triglav ni nastopal s kompletno ekipo. Zaradi tega je prevladovalo mnenje, da kranjski Triglav ne bo dosegel posebnega uspeha na državnem prvenstvu. Razen tega so tudi članki v dnevnem časopisu, zaradi nepoznavanja namenov Triglava, povečavali pesimizem, ki ni bil upravičen. Letošnje državno prvenstvo se je odvijalo po novem sistemu, tako da so se ocenjevali rezultati ne pa dosežena mesta. Tak sistem prav gotovo zahteva zelo izenačeno ekipo. Triglav je prav v tem uspel, ker je poslal na tekmovalne zelo homogeno ekipo. Posebej so se izkazali pri moških brata Brinovec, Kočmur, Pogacnik, Brandner, Milan in Saša Košnik. Posebej moramo pohvaliti še žensko ekipo, saj so bile njene tekmovalke popolnoma enakovredne ostalim jugoslovanskim plavalkam. Izredni sta bili Bogatajeva in Kobjeva na 400 m mešano.

Ob povratku kranjskih plavalcev smo zaprosili za izjavo vodstvo kluba in trenerje: Peter Arnič, trener: "Letošnje državno prvenstvo je bilo eno najbolj napornih tekmovalj. V začetku leta smo si postavili načrt, da pošljemo na državno prvenstvo najboljšo ekipo in zato za druga tekmovalca nismo toliko skrbeli. Računali smo, da bomo zbrali toliko točk, kot smo jih dosegli, vendar so nam bili neznanca obmojski klubi, zato nismo mogli predvideti točno, na katero mesto se bomo uvrstili."

Peter Colnar, trener: "Po tem državnem prvenstvu lahko ugotovimo, da so naše ženske dostojno nadomestile renominirane plavalke iz preteklih let kot Konciljevo, Vukičeve in ostale ter da imamo v Bogatajevi in Kobjevi enakovredni naslednici."

Bažo Trefali, predsednik kluba: "Doseženi uspeh na letošnjem državnem prvenstvu smatram za največji uspeh kluba in dajem letošnjemu tretjemu mestu prednost pred osvojenim drugim mestom 1958. in 1959. leta. To predvsem zato, ker je ta uspeh dosegla vsa ekipa in ne samo posamezni tekmovalci. - Zal moram

ugotoviti, da so se pojavljale v časopisju deplasirane izjave, ki so hotele javnosti prikazati, da je naš klub v krizi in izgublja primat v Sloveniji in v državi. Naš uspeh je prav gotovo dokazal, da to ni res."

Rezultati kranjskih plavalcev na državnem prvenstvu pa so bili naslednji: 1500 m prosto moški - V. Brinovec 19:33,4, P. Brinovec 19:27,9; 100 m metulček ženske - Bogataja 1:30,0, Senica 1:34,9; 200 metrov hrbno moški - M. Košnik 2:38,4, J. Rebolj 2:46,8; 100 m

hrbno ženske - Colnar 1:33,7, Kobi 1:33,2; 100 m prosto moški - Kočmur 58,0, V. Brinovec 1:02,1; 400 m mešano ženske - Bogataja 6:44,7, Kobi 6:54,0; 400 m prosto moški - P. Brinovec 4:50,0, V. Brinovec 4:52,0; 200 m prosto moški - Pogacnik 2:55,6, Brandner 2 minuti 57,6; 100 m prosto ženske - Bogataja 1:16,4, Kobi 1:20,0; 400 m mešano moški - V. Brinovec 5 minut 34,4, P. Brinovec 5:43,7; 400 metrov prosto ženske - Bogataja 6:01,6, Kobi 6:19,3; 200 m metulček moški - V. Brinovec 2:37,1, Petermelj 2:50,0; 200 m prosto ženske - Senica 3:25,8, Debelak 3 minute 28,0; 4 krat 100 m prosto ženske - Triglav 5:26,8; 4 krat 100 m mešano ženske - Triglav 6:03,9; 4 krat 200 m prosto moški - Triglav 9:17,6; 4 krat 100 m mešano moški - Triglav 4:40,0.

Mežkova in Tolarjeva - državni mladinski prvakinji

Jutri na sporedu mladinsko prvenstvo Slovenije

Preteklo soboto in nedeljo so bila v Celju, Sarajevu in Svetozarstvu mladinska prvenstva Jugoslavije v atletiki. Na prvih dveh tekmovalnih so sodelovali tudi atleti kranjskega Triglava, čeprav maloštevilna ekipa, zato toliko bolj uspešna.

Veliko presenečenje sta pripravili mladinki Marija Tolar in Tatjana Mežek z osvojitvijo naslovov pravkinj Jugoslavije. Tolarjeva je na tekmovalju v Celju startala na 400 metrov, kjer je bila prva s časom 64,8. Mežkova pa je zmagala v metu krogle (4 kg) z rezultatom 11,09.

Lep uspeh je dosegel v Sarajevu tudi mladi srednjeprogas Marko Hafner z osvojenim drugim mestom v teku na 1500 metrov z zaprekami (4:28,6), medtem ko je bil zaradi bolezni nekoliko slabši (šesto mesto in rezultat 4:10,0).

● Mlade atletke iz Kranja čaka jutri še ena pomembna preizkušnja, in sicer mladinsko prvenstvo Slovenije. V Novem mestu bodo tekmovali mlajši mladinci in

starejše mladinke, v Ljubljani pa starejši mladinci in mlajše mladinke. Kranjčani so za prvenstvo Slovenije dobro pripravljeni.

NAŠ RAZGOVOR

Slovenski reket št. 2

Prihodno nedeljo bo nastopila na mednarodnem teniškem turnirju v Splitu druga najboljša slovenska igralka VESNA ŽNIDAR iz Kranja. Na enem zadnjih treningov pred odhodom na to veliko teniško prireditve, smo jo naprosili za krajši razgovor z željo, da bi našim bralcem pouredovali nekaj zanimivosti iz Vesnine teniške kariere.

"Letos mi ne gre posebno od rok," je odgovorila Vesna, ko smo jo spomnili na njeno letošnje uspehe na republiškem in državnem prvenstvu. Potem je nadaljevala: "Na slovenskem prvenstvu sem bila druga, na državnem prvenstvu v Subotici pa sem komaj osvojila osmo mesto. Nekoliko bolje je bilo pri mesanih dvojicah, kjer sem z Zagrebčanom Prešekom osvojila 2. mesto."

Vesna izhaja iz družine, kjer igrajo tenis vsi - oče, mati in oba mlajša brata. Oče je tudi Vesnin trener ter budno spremlja razvoj svojih varovancev. "Škoda le," je pripovedovala Vesna, "da imamo v Kranju sa-

mo dve zasilni teniški igrišči. Ker sem zaposlena in ker imam tudi določene obveznosti do staršev, nimam vedno dovolj časa za treniranje. Zgodi se tudi, da sta igrišči, kjer vadimo, zasedeni. Saj veste, v klubu nas je več kot štirideset."

Ko smo se zanimali za Vesnin najneprijetnejši in najprijetnejši doživljaj na teniških igriščih, sprva ni in ni hotela odgovoriti. Potem se je le vdala in nam zapala: "Na letošnjem republiškem prvenstvu v Mariboru sem izgubila v finalnem srečanju z Ljubljanko Skuljevo. Odločna, da se ji na državnem prvenstvu maščujem, sem potem malivo vpadla in ko sva se res v Subotici srečali, sem bila prepričana, da bom zmagala. I prav to me je veljalo zmagati. Kar pa se tiče najprijetnejšega doživljaja, je prav gotovo republiško prvenstvo leta 1957 v Ljubljani, ko sem zmagala pri mladinkah, članicah in v mešanih dvojicah. Premagala sem sestri Heleno in Trudo Lovrec iz Maribora."

Vesna Žnidarjeva slovi po svojem reketu in po močnih udarcih. Najbrž v "belcem" športu ni še rekla zadnje besede

Jubilejni mednarodni šahovski veleturnir Bled 61

RAZBURLJIVA TRETJA RUNDA

DRŽAVNI PRAK DR. PETAR TRIFUNOVIČ JE ODLIČNO STARTAL - GLIGORIČ V NEPRIJETNEM POLOŽAJU Z NOVIM MLADINSKIM SVETOVNIM ŠAHOVSKIM PRAKOM

Tretje kolo blejskega mednarodnega šahovskega veleturnirja je bila prava poslastica za vse šahovske "velikane", še bolj pa za gledalce - ljubitelje igre na 64 črno-belih poljih. Izjema je bila tudi tokrat partija med našim mednarodnim mojstrom Ma-

rio Bertokom in Madžarom Portišcem, ki sta si razdelila točko kar v 15. potezi! Dosejel torej najkrajša partija. K sreči pa so vsi ostale poskrbeli za kar najbolj zanimiv potek igre na vseh ostalih devetih šahovnicah.

Več je že kazalo, da se bo Bob-

byjevo žrtvovanje kmeta končalo z zmago. Že po nekaj potezah pa je bil položaj na šahovnici povsem drugačen. Donner je prevzel pobedo in v dvorani je nastalo pravo nezadovoljstvo, ker sta se kljub temu oba velemojstra sporazumela za remi.

Bruno Parma je zaigral kot velemojster proti velemojstru Gligoriču. S preprosto kombinacijo je osvojil kmeti in ga obdržal do prekinitve. - V časovni stiski bi Gligorič lahko zasnel položaj na deski v svojo korist, toda kot je to sprevidel Parma, tako je tudi Gligorič. In ob prekinitvi ima Parma še vedno kmeta več in precej izgledov za popoln uspeh, čeprav Gligorič upa, da bo lahko rešil pol točke.

Poseben užitek tretjega kola sta bili srečanja med Taljem in Olafssonom ter Pachmannom in dr. Trifunovičem. Prvi je v njemu značilnem kombinacijskem šahu "razpelnil" islandskega velemojstra, medtem ko je naš državni prvak z nadvse prefinjenim občutkom za pozicijsko igro povsem onemogočil Pachmana.

Precejšnje presenečenje tega kola je bil še poraz "večno drugega" sovjetskega velemojstra Keresa proti mlademu predstavniku ZDA, velemojstru Bisgulerju. Hladnokrvnost prekaljenega borca gledalcev ni dala niti najmanjšega videza, da mu preti poraz in ko je moral sienti nasprot-

niku roko, se je nasmejal, kot se nasmeje lahko le pravi športnik. Čeprav sta v tem kolu naša mlajša velemojstra slabo opravila svoj posel, saj je Ivkov izgubil proti Gellerju, in Matanovič v prekinjeni partiji proti Najdorfu nima nikakršnih upanj, da bi rešil vsaj pol točke, smo po dostojnem poteku turnirja lahko kljub temu zadovoljni - med vodilnimi na turnirju je ostal dr. Trifunovič, ki je zbral v treh kolicah dve in pol točke.

Bruno Parma med igro

Glavni sodnik dr. ing. Milan Vidmar in predsednik SZS Edo Turnher v času, ko je blejska šahovska arena brez borcev

FISHER - TALJ (Sicilijanka)

Partija iz II. kola blejskega veleturnirja

1. e4, e5, 2. Sf3, Sc6, 3. d4, e:d4, 4. S:d4, e5, 5. Sc3, Dc7, 6. g3, Sf6, 7. Dg2, Dc8, 8. Lf4, Se5, 9. Le2, Lc5, 10. Lc6, D:e5, 11. f4, D:b8, 12. e5, a6, 13. e:f6, a:b5, 14. f:g7, Tg8, 15. Se4, Le7, 16. D:d4, Ta4, 17. S:f6, L:f6, 18. D:f6, Dc7, 19. 0-0-0, Ta2, 20. K:b1, Ta6, 21. L:b5, Tb6, 22. L:d3, e5, 23. f:e5, T:f6, 24. e:f6, Dc5, 25. L:h7, Dg5, 26. L:g8, D:f6, 27. The1, Dg7, 28. L:f7+, Kd8, 29. Lc6, Dh6, 30. L:d7, L:d7, 31. T:f7, D:h2, 32. T:d7+, Ke8, 33. Td7+, Kd8, 34. T:d7+, Ke8, 35. Td7+, Kd8, 36. T:d7+, Ke8, 37. Td1, b5, 38. Tb7, Dh5, 39. g4, Dh3, 40. g5, Df3, 41. Te1+, Kf3, 42. T:b5, K:g7, 43. Tb6, Dg3, 44. Td1, Dc7, 45. T:d6, Dc8, 46. b3, Kh7, 47. Ta6 in črni se je vdal.

Slovensko-hrvatska košarkarska liga

Brez najboljših ne gre

Jugomontaža (Zgb) : Triglav 73:47

Zagreb, 7. septembra - Igričke Jugomontaže na Trešnjevki, Sodnika Novosel in Anžlovič (oba Zagreb) dobra.

Triglav 8. Belhar 12, I. Belhar 4, M. Rus 8, Strušnik 14, Soldić 8, Lampret 1, Boštjančič.

Jugomontaža: Dimunč 8, Pasovc 11, Djaković 21, Špiljak 16, Marušić 4, Knežević 1, Kramarič 8, Vesk 2, Strmo 2, Krpan, Cvotković.

Na današnji tekmi v Zagrebu je Triglav nastopil brez štirih najboljših igralcev in tako zanesljivo izgubil tekmo. Igrali niso Rus II zaradi prepovedi izgranja, dalje Petrič in Klavžar ter poškodovani Bohine.

LOV NA LISICO AMD ŠENCUR

"Lov na lisico" priredi AMD Šencur dne 17. 9. 1961 ob 10. uri na progi Holomože-Zg. Kokra. Vljudno vabimo vse člane društva, da se polnoštevilno udeležijo prireditve.

Odhod izpred garaže ADM ob 8.30 uri omenjenega dne.

AMD Šencur

Zadnje vesti

CEJLONSKA DELEGACIJA NA POTI SKOZI KRANJ

Kranj, 8. septembra 1961 (24) Danes popoldne okrog 16.40 je potovala skozi Kranj predsednica cejlonske vlade Sirimavo Banda-

ranaike, ki je na obisku v Sloveniji. Predsednica cejlonske vlade je spremljala članica Zveznega izvršnega sveta Lidija Sentjuro. Ljudje, ki so se v tem času zatekli na ulici, so cejlonsko voditeljico z velikim zanimanjem pozdravili. Kolona avtomobilov se je odpeljala v smeri proti Bledu.

VISOKI GOSTJE NA BLEDU

Bled, 8. septembra 1961 (24) Danes sta prispela na krajši obisk na Bledu predsednica cejlonske vlade Sirimavo Bandaranaike in nepalski kralj Mehendra, ki sta kot voditelja držav sodelovala na beograjski konferenci izvenblokovskih držav. Nepalski kralj je prišel na obisk na Bled iz Osljeka, kjer se je večer udeležil lova na fazane v loviščih Belja. Cejlonska predsednica vlade pa je prišla na Bled iz Postojne, kjer si je ogledala znamenitosti te podzemne jame.

DOSLEJ DVA REMIJA

Bled, 8. septembra 1961 (24) V današnjem, 4. kolu šahovskega turnirja sta se po treh urah igranja končali dve partiji v velemojstrskim remijem. Najprej sta sklenila premirje Matanovič in Ivkov v 17. potezi, nato pa še Geller in Talj v 23. potezi.

Talj je sicer žrtvoval figuro, vendar mu ta žrtev ni prinesla več kot pol točke. V ostalih srečanjih imajo malenkostno prednost Trifunovič, Portiščan, Keres, Germek, Petrosjan; Bisgulerju in Gligorič; Darga.

Okrog 18. ure si je blejski šahovski veleturnir ogledal predsednik Ljudske skupštine LRS, Miha Marinko, ki se je v novi festivalski dvorani zadržal precej časa.

V nadaljevanju prekinjenih partij je bil že v terek popoldne podpisani rami med Parma in Gligoričem, Svetovni mladinski prvak ni uspel realizirati premoči kmeta.

NA M U NEDELJO

Preddvor - Množične krajevne organizacije bodo priredile jutri, v nedeljo, proslavo v počastitev 20-letnice vsajše jugoslovanskih narodov. Razvili bodo prapor NOB, odkrili spominsko obeliskje in otvorili novo zdravstveno postajo. Popoldne bo ob jezeru Crnjava velika ljudska veselica.

Kranj - Ob 9. uri bo na igrišču v Pravnih tekma gorenjske rokometne lige BORAC : KRIZE (moški), ob istem času pa bo na igrišču Mladost v Strazliču tekma ženske republiške rokometne lige MLADOST : SLOVAN, ob 10. uri pa MLADOST : CELJE. Na Mladost bo ob 16.30 prvenstvena nogometna tekma SCL CELJE (Celje) : TRIGLAV (Kranj). Predsedne: ob 12. uri JESENIČE : TRIGLAV (ponirji), ob 13. uri JESENIČE : TRIGLAV (ob 13. uri CELJE : TRIGLAV (mladinci).

Gorenjska rokometna liga

Duplje: Ob 10. uri DUPLJE : SAVA

Tržič - Ob 9.30 TRŽIČ : ISKRA

Radovljica - Ob 16. uri RADOVLJICA : STORŽIČ

Bled - V novi dvorani ob Blejskem jezeru se bo od 16. do 21. ure nadaljeval mednarodni šahovski jubilejni turnir.